

Indholdsfortegnelse - Bilag

Indholdsfortegnelse - Bilag	1
2.1 Orientering	2
Bilag 1: Målopfyldelse 2021- Erhvervshus Midtjylland.....	2
3.2 Status på KKR Midtjyllands klimastrategi og handlingsplan	11
Bilag 1: Status på KKR Midtjyllands klimastrategi og handlingsplan	11
Bilag 2: Handlingsplan for KKR Midtjyllands klimastrategi	20
3.6 Godkendelse af rammeaftale 2023-2024	27
Bilag 1: Udkast til Rammeaftale 2023-2024	27
4.1 Udpegning til regionalpolitiske fora vedrørende unge udenfor og biodiversitetskrise	44
Bilag 1: FÆLLES OM BÆREDYGTIGE LØSNINGER_final	44
Bilag 2: Kommissorium_unge_udenfor.	69
Bilag 3: Kommissorium_biodiversitetskrise.	73

2.1

Orientering

Målopfyldelse resultatkontrakt 2021 med KKR Midtjylland.

Resultatkontrakt 2021	Mål	Målopfyldelse
<i>Nationalt fastsatte mål:</i>		
1. Virksomhedernes kendskab til Erhvervshus Midtjylland	45% i efteråret 2021. Min. 50% af vejledte virksomheder skal være nye i forhold til virksomheder, der modtog vejledning året før.	Kendskabet er målt til 35% i den seneste måling (Pluss / Kantar). 71% af vejledte virksomheder er nye ift. virksomheder, der modtog vejledning i 2020.
2. Bred geografisk spredning	Der skal sikres en geografisk spredning blandt de virksomheder som modtager hjælp (se lokale mål)	Se pkt. 8
3. Kvalitet, kompetencer og virksomhedernes tilfredshed	Mindst 80 pct. af de vejledte virksomheder angiver i brugerevaluering, at de er "Meget tilfredse" med erhvervshusmedarbejdernes faglige kompetencer. Målet skal være opfyldt for både drifts- og vækst segmentet. Net Promotor Score på min. 70.	Samlet tilkendegiver 75%, at de er meget tilfredse med virksomhedskonsulenternes kompetencer. Net Promotor Score er 72.
4. Knudepunktsfunktionen	Min. 45 pct. af henviste virksomheder angiver, at de har benyttet den eksterne rådgivning eller vejledning efter henvisning fra erhvervshuset.	45% af virksomhederne har angivet, at de har benyttet den rådgiver, der er blevet henvist til efter vejledning fra Erhvervshus Midtjylland.

	<p>Erhvervshuset tilbyder alle 19 kommuner at afholde et oplæg om erhvervshuset på et møde i Kommunalbestyrelsen, relevante politiske udvalg og/eller lokale erhvervsfora.</p> <p>Tilbud i regi af Midtjysk Erhvervsudviklings Akademi videreføres.</p>	<p>Alle kommuner har modtaget tilbud om oplæg.</p> <p>Tilbud om kompetenceudvikling til uddannelses-, beskæftigelses- og erhvervsfremmesystemet er videreført i regi af MEA.</p> <p>Der er i 2021 gennemført 53 moduler (inc. Erhvervsudviklingsdøgn) med 1.646 deltagere. Hovedparten af modulerne er gennemført digitalt pga. corona. Der er gennemført enkelte moduler fysisk, med overholdelse af de på afholdelsestidspunktet gældende corona-restriktioner.</p> <p>Overblik over gennemførte moduler fremgår af bilag.</p>
<p>5.Grøn omstilling og cirkulær økonomi</p>	<p>Et fælles dialogværktøj, der kan understøtte en ensartet og kvalificeret vejledning af virksomheder om grøn omstilling og cirkulær økonomi, skal udvikles.</p>	<p>Konceptet består af følgende:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>Et dialogværktøj</u>, der inkluderer <ol style="list-style-type: none"> a. En 2-pager til hands-on forretningsudvikling i eks. 1:1 sparring og workshops med virksomheden. b. Samme 2-pager inklusiv uddybende materiale (Q&A, vejledning m.v.) 2. <u>Mock-up samt 'faglig motor'</u> for et digitalt <u>selvhjælpsværktøj</u>, der er i tråd med dialogværktøjets format og grundlag for videre brugertests og programmering i samarbejde med Erhvervsstyrelsen i 2022.

	<p>I 2021 skal virksomhedernes kendskab til ydelser inden for bæredygtighed, grøn omstilling og cirkulær økonomi være steget med 5 procentpoint i forhold til kendskabsmålingen i september 2020. Mindst 65 pct. af de adspurgte virksomheder i kendskabsanalysen skal svare at de tror, at Erhvervs- og Erhvervscenter Midtjylland tilbyder ydelsen 'At arbejde mere med bæredygtighed, grøn omstilling og cirkulær økonomi'</p>	<p>(Der er kun oplyst nationale tal.)</p> <p>Virksomhedernes kendskab til ydelser inden for bæredygtighed, grøn omstilling og cirkulær økonomi er steget med 11%.</p>
<p>6.Effekt i virksomhederne</p>	<p>70 pct. af de virksomheder, der har modtaget hjælp i erhvervscenteret vurderer, at vejledningen "I høj grad" forventes at have en positiv effekt for virksomheden.</p>	<p>63% af virksomhederne tilkendegiver, at det i høj grad forventes at have en positiv effekt.</p>

	<p>For virksomheder i erhvervshusenes vækstsegment skal der to år efter endt vejledning, kunne måles en mervækst på mindst 10 procentpoint i omsætning og mindst 5 procentpoint i beskæftigelse i forhold til en kontrolgruppe af sammenlignelige virksomheder.</p> <p>Virksomheder i erhvervshusenes driftssegment har to år efter endt vejledning en øget produktivitet sammenlignet med en kontrolgruppe af sammenlignelige virksomheder.</p>	<p>(Der er kun oplyst nationale tal.)</p> <p>Vejledte i vækstsegmentet har haft en mindre vækst i omsætningen på 0,4 procentpoint og en mervækst på 3,7 procentpoint i beskæftigelsen ift. kontrolgruppen.</p> <p>(Der er kun oplyst nationale tal.)</p> <p>Vejledte i driftssegmentet har haft en udvikling i omsætning/årsværk på 6,7 procentpoint bedre end kontrolgruppen</p>
<p>7. Digitalisering og nye teknologier</p>	<p>70 pct. af virksomheder, der har modtaget vejledning indenfor digitalisering og brug af nye teknologier vurderer, at vejledningen "I høj grad" forventes at have en positiv effekt for virksomheden.</p>	<p>67% af virksomheder, der har modtaget vejledning inden for digitalisering og brug af nye teknologier vurderer, at vejledningen "I høj grad) forventes at have en positiv effekt for virksomheden.</p>

<i>Lokale mål:</i>																																																																																																
8.Geografisk spredning, omfang og opsøgende indsats	Vejledningsaktiviteten skal afspejle den indbyggermæssige fordeling i de enkelte kommuner +/- 10% samt dække behovet for specialiseret erhvervsservice hos hhv. vækst- og driftsorienterede virksomheder.	<table border="1"> <thead> <tr> <th>Kommune</th> <th>% af indbyg.</th> <th>Antal indivi. vejled.</th> <th>% af vejled. i Midtjyl.</th> </tr> </thead> <tbody> <tr><td>Favrskov</td><td>3,6%</td><td>89</td><td>3,2%</td></tr> <tr><td>Hedensted</td><td>3,5%</td><td>87</td><td>3,2%</td></tr> <tr><td>Herning</td><td>6,7%</td><td>203</td><td>7,4%</td></tr> <tr><td>Holstebro</td><td>4,4%</td><td>125</td><td>4,6%</td></tr> <tr><td>Horsens</td><td>6,9%</td><td>155</td><td>5,6%</td></tr> <tr><td>Ikast-Brande</td><td>3,1%</td><td>75</td><td>2,8%</td></tr> <tr><td>Lemvig</td><td>1,5%</td><td>42</td><td>1,5%</td></tr> <tr><td>Norrdjurs</td><td>2,8%</td><td>66</td><td>2,4%</td></tr> <tr><td>Odder</td><td>1,7%</td><td>44</td><td>1,6%</td></tr> <tr><td>Randers</td><td>7,4%</td><td>149</td><td>5,4%</td></tr> <tr><td>Ringkøbing-Skjern</td><td>4,3%</td><td>91</td><td>3,3%</td></tr> <tr><td>Samsø</td><td>0,3%</td><td>12</td><td>0,4%</td></tr> <tr><td>Silkeborg</td><td>7,1%</td><td>237</td><td>8,7%</td></tr> <tr><td>Skanderborg</td><td>4,7%</td><td>178</td><td>6,9%</td></tr> <tr><td>Skive</td><td>3,5%</td><td>79</td><td>2,9%</td></tr> <tr><td>Struer</td><td>1,6%</td><td>91</td><td>3,3%</td></tr> <tr><td>Syddjurs</td><td>3,2%</td><td>81</td><td>3,0%</td></tr> <tr><td>Viborg</td><td>7,3%</td><td>140</td><td>5,1%</td></tr> <tr><td>Århus</td><td>26,4%</td><td>785</td><td>28,7%</td></tr> <tr><td>I alt i Midtjylland</td><td>100,0%</td><td>2.729</td><td>100,0 %</td></tr> <tr><td>Uden for Midtjylland</td><td></td><td>131</td><td></td></tr> <tr><td>Individuelt vejledte i alt</td><td></td><td>2.860</td><td></td></tr> </tbody> </table>	Kommune	% af indbyg.	Antal indivi. vejled.	% af vejled. i Midtjyl.	Favrskov	3,6%	89	3,2%	Hedensted	3,5%	87	3,2%	Herning	6,7%	203	7,4%	Holstebro	4,4%	125	4,6%	Horsens	6,9%	155	5,6%	Ikast-Brande	3,1%	75	2,8%	Lemvig	1,5%	42	1,5%	Norrdjurs	2,8%	66	2,4%	Odder	1,7%	44	1,6%	Randers	7,4%	149	5,4%	Ringkøbing-Skjern	4,3%	91	3,3%	Samsø	0,3%	12	0,4%	Silkeborg	7,1%	237	8,7%	Skanderborg	4,7%	178	6,9%	Skive	3,5%	79	2,9%	Struer	1,6%	91	3,3%	Syddjurs	3,2%	81	3,0%	Viborg	7,3%	140	5,1%	Århus	26,4%	785	28,7%	I alt i Midtjylland	100,0%	2.729	100,0 %	Uden for Midtjylland		131		Individuelt vejledte i alt		2.860		4.000 iværksættere og virksomheder i 2021 gør brug af enten individuel vejledning eller deltagelse i et kollektivt tilbud, heraf er min. 500 vækstforløb.	2.860 iværksættere og virksomheder har modtaget individuel vejledning, heraf 565 vækstforløb, og der har været 3.888 deltagere i kollektive forløb.
Kommune	% af indbyg.	Antal indivi. vejled.	% af vejled. i Midtjyl.																																																																																													
Favrskov	3,6%	89	3,2%																																																																																													
Hedensted	3,5%	87	3,2%																																																																																													
Herning	6,7%	203	7,4%																																																																																													
Holstebro	4,4%	125	4,6%																																																																																													
Horsens	6,9%	155	5,6%																																																																																													
Ikast-Brande	3,1%	75	2,8%																																																																																													
Lemvig	1,5%	42	1,5%																																																																																													
Norrdjurs	2,8%	66	2,4%																																																																																													
Odder	1,7%	44	1,6%																																																																																													
Randers	7,4%	149	5,4%																																																																																													
Ringkøbing-Skjern	4,3%	91	3,3%																																																																																													
Samsø	0,3%	12	0,4%																																																																																													
Silkeborg	7,1%	237	8,7%																																																																																													
Skanderborg	4,7%	178	6,9%																																																																																													
Skive	3,5%	79	2,9%																																																																																													
Struer	1,6%	91	3,3%																																																																																													
Syddjurs	3,2%	81	3,0%																																																																																													
Viborg	7,3%	140	5,1%																																																																																													
Århus	26,4%	785	28,7%																																																																																													
I alt i Midtjylland	100,0%	2.729	100,0 %																																																																																													
Uden for Midtjylland		131																																																																																														
Individuelt vejledte i alt		2.860																																																																																														

	<p>80% af individuelt vejledte henvises til andre aktører/-tilbud.</p> <p>Erhvervshus Midtjylland skal være synlig og opsøgende overfor iværksættere og virksomheder herunder i samspil med lokal erhvervsservice og andre relevante aktører</p>	<p>73% af de vejledte iværksættere og virksomheder er henvist til privat rådgivning og andre aktører/-tilbud.</p> <p>Med det formål at øge den lokale synlighed omkring mulighederne i den specialiserede erhvervsservice og give lokale iværksættere og virksomheder endnu bedre adgang til tilbud og ydelser besluttede Erhvervshus Midtjyllands bestyrelse at give mulighed for lokal udstationering af erhvervshus-ansatte virksomhedskonsulenter i de midtjyske kommuner, som måtte ønske det. 18 kommuner har taget imod tilbuddet.</p> <p>Der har endvidere i det daglige kommunikations- og markedsføringsarbejde været megen fokus på at udbrede budskabet om, at Erhvervshuset kan hjælpe en bred målgruppe af virksomheder og virksomheder fra alle brancher. Der er lanceret (i første omgang) brancheunivers for syv udvalgte brancher på Erhvervshus Midtjyllands website. Disse branche-universer udfolder ”specialiseret vejledning”, så det bliver tydeligt for målgruppen (de forskellige virksomhedstyper/brancher), hvad man kan få hjælp til.</p> <p>Der er lavet SharePoint løsning, hvor kommunikations- og markedsføringsmaterialer deles med hhv. kommuner og den lokale erhvervsservice, det være sig både generelt materiale samt materiale til diverse programbaserede tilbud.</p>
--	--	--

BILAG – Overblik over gennemførte MEA moduler i 2021.

Dato	Overskrift
11. januar 2021	MEA ønsker GODT NYTÅR! - En perspektivering på 2021
28. januar 2021	Gejst og kreativitet i detailhandlen under Corona
1. februar 2021	Spørgsmål der flytter
10. februar 2021	Mindmap - skab større overblik
25. februar 2021	Brug LinkedIn mere effektivt
26. februar 2021	Hvordan påvirker COVID-19 os på arbejdsfronten?
26. februar 2021	Grundlæggende brug af Teams
1. marts 2021	Teknologi som katalysator for bæredygtig innovation
2. marts 2021	Lav din egen film eller video
4. marts 2021	Du skal ikke høre efter – du skal lytte
5. marts 2021	Grundlæggende brug af Teams
8. marts 2021	Grundlæggende brug af Teams
9. marts 2021	Grundlæggende brug af Teams
9. marts 2021	Brug af Breakout Rooms i Teams
10. marts 2021	Brug af Breakout Rooms i Teams
12. marts 2021	Lav din egen film eller video
15. marts 2021	Brug af Breakout Rooms i Teams
16. marts 2021	Grundlæggende brug af Teams
18. marts 2021	Virtuelle kundemøder
19. marts 2021	Brug af Breakout Rooms i Teams
19. marts 2021	Brug af Breakout Rooms i Teams
23. marts 2021	Introduktion til socialøkonomiske virksomheder
24. marts 2021	De grønne Outlook piller
26. marts 2021	Lav din egen film eller video
6. april 2021	Kommunale indsatser for socialøkonomiske virksomheder
7. april 2021	Mindmap - skab større overblik
14. april 2021	Introduktion til E-eksport via Online markedspladser
15. april 2021	Kom i gang med Grafisk Facilitering I
22. april 2021	Kom i gang med Grafisk Facilitering II
27. april 2021	Mød klyngerne We Build Denmark og Odense Robotics
6. maj 2021	Planlæg bedre - Er det så svært at lede sig selv?
11. maj 2021	CIRKULÆRE DIGITALE KOMPETENCER
18. maj 2021	Møde klyngerne Vision Denmark og Copenhagen Fintech
19. maj 2021	Dialogarrangement – Hvordan arbejder vi meningsfyldt med socialøkonomi?
21. maj 2021	Omkostningsberegner - Er det rentabelt at sælge på en Online markedsplads?
27. maj 2021	Brug grafisk facilitering på dine online møder og undervisning
1. juni 2021	Forretningsmodeller
2. juni 2021	Psykiske reaktioner og covid 19 - og redskaber til selvledelse
8. juni 2021	Lær at tegne motiverende præsentationer og processer (fysisk)
22. juni 2021	At Lær at tegne frit i processen (fysisk)
23. juni 2021	Detailhandel

Dato	Overskrift
2. juli 2021	Midtjylland i tal - del 1
11. august 2021	Saml dine tanker på ét sted og byg videre på dem i OneNote
18. august 2021	Netværksmøde og øget viden om muligheder for hjælp og støtte til kvalificeret arbejdskraft i region Midtjylland
20. august 2021	Midtjylland i tal - del 2
27. august 2021	Tips og tricks til effektiv brug af Outlook
30. august 2021	Basismodul
7. september 2021	Den digitale værktøjskasse
13. september 2021	Relationer i salg
23. og 24. september 2021	Erhvervsudviklingsdøgn
7. oktober 2021	Tips og tricks til effektiv brug af Outlook
10. november 2021	Klimakrise, klimapartnerskaber og danske kommuner som skriver verdenshistorie
16. december 2021	Godmorgen med MEA: Sidste nyt fra Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse

3.2

Status på KKR Midtjyllands klimastrategi og handlingsplan

Status på de enkelte spor

Spor	Indhold	Resultater
DK2020	Udarbejdelse af klimahandlingsplaner i de midtjyske kommuner.	<p>Alle 19 midtjyske kommuner er med i DK2020 projektet, hvor hver kommune som en del af projektet forventes at få udarbejdet en godkendt klimahandlingsplan.</p> <p>Kommunerne arbejder med den samme standard for klimaplanlægning, som anvendes af nogle af verdens største og mest ambitiøse byer i det internationale bynetværk C40. Med DK2020 er det første gang, C40's internationale standard 'The Climate Action Planning Framework' (CAPF) bliver brugt og videreudviklet til brug i mindre byer og kommuner.</p> <p><u>Status</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - 4 midtjyske kommuner fik klimaplan godkendt i som en del af pilotfasen - 8 kommuner forventes at få godkendt klimaplan i 2022. 5 kommuner har pt. fået godkendt deres klimaplan - 7 kommuner forventes at få godkendt klimaplan i 2023 <p>Link til hjemmeside for projektet: DK2020 (realdania.dk)</p> <p>Kommunerne har i perioden fået løbende individuel vejledning af det midtjyske DK2020-sekretariat, ligesom at der har været afholdt faste månedlige statusmøder. Vejledningen har blandt andet omhandlet rådgivning og vejledning i forhold til den enkelte kommune egen udarbejdelse af klimaplanerne, herunder fx organisering, tidsplaner, politiske processer mv. Derudover har DK2020-sekretariatet givet rådgivning og feedback på materialet til Concito og C40. Herudover er der løbende udarbejdes nyhedsbreve til kommunerne bl.a. med relevant aktivitetsoversigt samt forskellige presse- og kommunikationsindsatser.</p> <p>Der har herudover været afholdt en række aktiviteter på tværs af kommunerne, eksempelvis to månedlige netværksmøder med forskellige, aktuelle temaer, som kommunerne har været med til at pege på. Temaerne har fx været:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Opkvalificering ift. CAP-frameworket - Samarbejde med erhvervslivet - Aktørinddragelse, hvordan griber man det an? - Den gode politiske proces, involvering og målsætning - Klimatilpasning, vand, hede og tørke - Landbrug og arealanvendelse - Transport og mobilitet <p>Der har endvidere være afholdt en minikonference om klimalederskab,</p> <p>Region Midtjylland har endvidere fået udarbejdet følgende, som danner udgangspunkt for udarbejdelsen af de kommunale klimaplaner:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Fælles, tværgående analyse af påvirkningen af tørke, hede og vind samlet for de midtjyske kommuner - Virkemiddelkatalog over mulige tiltag kommunerne kan anvende for at imødekomme klimaudfordringerne. - BAU-scenarier - Klima- og Energiregnskaber

		For hver af analyserne har der været afholdt en workshop og præsentation af analyserne og resultaterne for kommunerne
Grøn Vækst	Erhvervshus Midtjylland ECSMV	<p>Erhvervshus Midtjyllands aktiviteter</p> <p>Grøn omstilling fylder mere og mere som omdrejningspunkt for Erhvervshus Midtjyllands specialiserede vejledning. Flere og flere virksomheder retter selv henvendelse om emnet, og især i forbindelse med mulighederne i programmet SMV:Grøn. Derfor indgår det også som en central bestanddel i de vejledninger, der tager udgangspunkt i et mere generelt behov.</p> <p>Børsnoterede virksomheder skal fra 2023 lave en ESG rapportering (EnvironmentalSocial Governance). Mange større virksomheder er begyndt på at lave en sådan rapport, og for at kunne det efterspørges data om CO₂ fra deres underleverandører. Dette er en naturlig driver for flere små og mellemstore virksomheder. Endvidere er mange virksomheder selv nysgerrige på deres CO₂ udledninger og vil gerne have hjælp til at lave et klimaregnskab og bruger det som afsæt til ny strategi i form af en grøn forretningsplan.</p> <p>Sektororienterede aspekter spiller ind. Eks. bliver bygge/anlæg i 2023 ramt af skærpede CO₂ krav for byggeprojekter over 1.000 m² med krav om max. 12 kg CO₂e/m²/år. Dette gør det særligt relevant at spare omkring cirkulær økonomi. Inden for turisme er der øget opmærksomhed omkring GreenKey certificering. Generelt er der øget fokus på miljømærker og miljøcertificeringer. På forbrugersiden kan det være Svanemærkning af produkter.</p> <p>Øvrige aktuelle temaer er grøn kommunikation, idet der begynder at blive udstedt bøder for udokumenterede anprisninger af produkter og services. Der kan være behov for at få lavet en LCA (Livs Cyklus Analyse), hvis man vil markedsføre et produkt som mere bæredygtigt. Et andet eksempel er "energi". Rigtig mange ansøgninger til SMV:Grøn har haft fokus på installation af solceller. Endelig er der i samarbejde med Energistyrelsen lavet seminarer om deres Erhvervspuljer til energi-optimering.</p> <p>Innovationsfonden har ærlig fokus på udvikling af produkter og løsninger inden for det grønne område, hvilket giver anledning til sparring på ansøgninger til Innobooster.</p> <p><u>Antal vejlede virksomheder</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - I 2021 modtog 345 virksomheder vejledning inden for grøn omstilling (ud af 2.860 individuelle vejledninger) - I 2022 har foreløbigt 175 virksomheder modtaget vejledning inden for grøn omstilling (ud af godt 2.000 individuelle vejledninger) <p><u>Programbaserede tilbud</u></p> <p>SMV:Grøn - Tilskud til rådgivning, kompetenceudvikling og investering</p> <p>Grøn og Cirkulær Omstilling (GCO) - Tilskud til rådgivning + kollektive forløb</p> <ul style="list-style-type: none"> - I 2021 blev der givet 63 individuelle bevillinger til grøn omstilling (en samlet tilskudssum på kr. 6 mio.) - I 2022 er der foreløbigt givet 358 individuelle bevillinger til grøn omstilling (en samlet tilskudssum på kr. 61 mio.) <p><u>Eksempler på øvrige aktiviteter</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Cases (eks.: NIC Denmark, Hotel Tante, Lemming Hegn, Bollerup Jensen, Newretex) - Webinarer (eks.: Udviklingsmøde: Kom i gang med den grønne omstilling) - Events (eks.: Workshoprække: Få hjælp til at lave dit CO₂-regnskab) - Artikler/guides: Viden (eks.: Din guide til grøn omstilling*), Derfor skal din virksomhed have fokus på grøn omstilling) - Film: https://www.youtube.com/watch?v=wJTGNsma7n8

ECSMV

Virksomheder, der deltager i projektet, kan modtage op til 57.375 kr. i tilskud til rådgivning til udvikling af en forretningsmodel, der anviser konkrete potentialer for energi- og materialebesparelser og for CO2-reduktion i virksomheden og i dens værdikæder.

Efterfølgende kan virksomheder, der har udviklet en grøn forretningsmodel, modtage investeringstilskud til implementering af den grønne forretningsmodel. Tilskuddet udgør 32% af investeringssummen, dog maks. 200.000 kr.

Virksomheder, der deltager i projektet, inviteres med i et forum af ligesindede. Undervejs i projektet indbydes de deltagende virksomheder til vidensdeling og netværksmøder, der understøtter virksomhedernes videre grønne omstilling.

Status på projektet

18 deltagerkommuner har været i dialog med 600 virksomheder om den grønne omstilling og 200 virksomheder er blevet inspireret til at udvikle en grøn forretningsmodel sammen med en rådgiver.

Det fremgår af den officielle evaluering af projektet, "at projektet har etableret et værdiskabende tværkommunalt samarbejde, som har understøttet projektets fremdrift og har desuden haft en selvstændig værdi i forhold til at fremme grønne forretningsmodeller i regionen".

Anviste besparelser via projektet pr. september 2022

Link til evaluering af projektet: <https://udviklingidanmark.erhvervsstyrelsen.dk/sites/default/files/2022-08/366.%20Energieffektivitet%20i%20virks.%20slut%20v1.0.pdf>

Samarbejdssporet

Gennemførte netværksarrangementer

KKR afholdt den 19. august 2021 klimakonference i Skive med deltagelse af medlemmer af KKR og kommunaldirektørnetværket i Midtjylland, repræsentanter fra Region Midtjylland, lokale byrådspolitikere, udvalgte embedsfolk og relevante fageksperter. Med udgangspunkt i den seneste Klimarapport fra FN blev der bl.a. sat fokus på behovet for klimapolitisk lederskab på såvel kommunalt som nationalt plan for at sætte konkrete handlinger i gang, der bidrager til at løse klimaudfordringen. Der var i den forbindelse fokus på såvel de barrierer, der er for at komme i gang, men også de erhvervmæssige gevinster, der er ved at sætte turbo på den grønne omstilling. Det blev ligeledes drøftet, om vi ift. håndteringen af klimakrisen kan lære noget af den måde vi som samfund har håndteret COVID-19 krisen.

<p>Affaldshåndtering</p>	<p>Circular economy beyond waste</p> <p>Affaldsforum</p>	<p>Circular economy beyond waste</p> <p><u>Formål</u> Projektet skal bidrage til at realisere den nationale plan "Handlingsplan for cirkulær økonomi – National plan for forebyggelse og håndtering af affald 2020-2032". Region Midtjylland er projektleder.</p> <p><u>Projektperiode og økonomi</u> Projektet løber fra d. 1. januar 2022 – 31. december 2029 og har et samlet budget på 125 mio. kr., hvoraf 60% er finansieret gennem EU's LIFE IP-projektmidler. De resterende 40% er partnernes egenfinansiering.</p> <p><u>Indhold</u> Projektet består af 39 partnerorganisationer, som arbejder med i alt 26 delprojekter. Partnerne i projektet er regioner, kommuner, affaldsselskaber, private virksomheder og Miljøstyrelsen. De 26 delprojekter arbejder med at finde nye løsninger inden for et bredt spektrum af affaldsfraktioner – biomasse, fødevarekomposit, husholdningselektronik, tekstiler, plastik, byggeaffald og erhvervsaffald. Projektet spænder bredt over den cirkulære økonomi og arbejder derfor både med forebyggelse, genbrug og genanvendelse.</p> <p>Udover de fraktionsspecifikke delprojekter er der flere metodeudviklingsprojekter med fokus på indkøb som driver for cirkulær omstilling, borgerinvolvering og borgersamling, entrepreneurskab, reparation, genbrugspladsen som dynamo for lokaludvikling, Projektets midlertidige hjemmeside kan findes her: www.cebeyondwaste.eu.</p> <p><u>Aktiviteter</u> Der har være afholdt følgende arrangementer med i alt 377 deltagere.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kickoff-seminar, kommunikations-workshop og seminar med fokus på lovgivning og indkøb. - To webinarer med fokus på at øge den administrative forståelse i partnerskabet - Et fagligt webinar med fokus på, hvordan man samarbejder på tværs af organisationer. <p>Der har desuden været afholdt første møde i projektets styregruppe med deltagelse af 16 af gruppens 22 medlemmer. Der er planlagt møde i projektets politiske udvalg d. 16. november. Udvalget har medlemmer fra hhv. Regionsrådet i Midtjylland, KKR Midtjylland, Regionsrådet i Hovedstaden, KKR Hovedstaden og en EU- parlamentariker.</p> <p><u>Fremtidigt fokus</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Opbygge et stærkt partnerskab - Kapacitetsopbygge partnerskabet efter behov - Skabe en velfungerende administration - Kommunerne får den optimale mulighed for at udmønte de mange nye lovgivninger på området samt at de gode eksempler fra den enkelte kommune bliver skaleret på tværs af kommunerne - Formidle resultater fra projektet både kommunalt, regionalt, nationalt og internationalt
<p>Vand</p>	<p>Coast to Coast Vandfyrtårn</p>	<p>Coast to Coast Climate Challenge</p> <p>Projektet sigter på at skabe resiliente byer i en resilient region i tværgående samarbejder. Indsatserne er hovedsageligt tilvejebringelse af fælles beslutningsgrundlag af høj kvalitet, værktøjsudvikling, innovation, koordination af indsatser samt kapacitetsudvikling i branchen, hos myndigheder og borgere.</p>

Projektet startede den 1. november 2016 og drives af 31 partnere organiseret i 24 delprojekter. Der arbejdes inden for hele vandkredsløbet. Projektet afsluttes 31. december 2022. Det samlede budget er 90 mio. kr., hvoraf 52 mio. kr. kommer fra EU's LIFE program.

Partnerskabet er sammensat af 18 kommuner, 8 forsyningsvirksomheder, 3 universiteter, Central Denmark EU Office og Region Midtjylland. Sidstnævnte er leadpartner.

C2C CC kan beskrives af følgende matrice. Der arbejdes i hele vandkredsløbet og med de tre tværgående emner governance, værktøjer og innovation. Alle delprojekter dækker forskellige dele af matricen og især hvor der er overlap, har der været gode muligheder for at skabe udviklende samarbejder.

Her tre måneder inden projektets afslutning, kan det konstateres, at alle partnere stadig er med, alle leverancer leveres og alle pengene bruges til de planlagte formål.

Overordnet udbytte

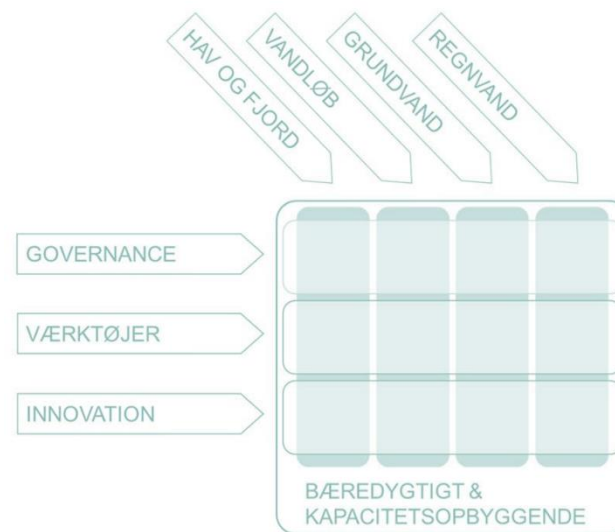
Det overordnede udbytte er en fælles strategi for klimatilpasning, der består i et dokument, der indeholder et sæt overordnede principper for klimatilpasning, præsentation af de samfundsmæssige trends vi kan konstatere, at vi står overfor, samt en opstilling af oplagte opfølgende projektideer og en handleplan.

Delprojekternes next steps fordeler sig på implementering af de projekter, der er udviklet i C2C CC, nye udviklingsprojekter, mere værktøjsudvikling, flere data med videre.

Denne strategi vedtages ikke i sin helhed hos de enkelte partnere. Den skal derimod ses som en inspiration, som partnerskabet i større eller mindre grupper kan gribe. Tilsvarende kan initiativerne igangsættes af andre uden for partnerskabet. Alt i alt skal strategien gøre det lettere at fremme helhedsorienteret klimatilpasning i Danmark.

Resultater

Resultaterne for de enkelte delprojekter er meget forskelligartede. Fælles for dem er, at de hovedsageligt er brainwork. Det eneste projekt, der indeholder anlæg er Klimavejen i Hedensted. Det er et innovationsprojekt, der gennemføres af CIA University College og Hedensted Kommune i fællesskab. Vejen, hvis hovedformål er at håndtere overskydende overfladevand gennem sin permeable asfalt, leder vandet bort fra kørebanen. Under vejen ligger slanger, der opsamler varmeenergi, der opvarmer en nærliggende børnehave.

C2CCC finansierer sammen med Klimatorium, VIA University College, NCC og Aalborg Universitet en phd stilling, hvis formål er et udvikle rensning af det vand, der ledes gennem anlægget. Der fokuseres på oprensning af mikroplast. Klimavejskonceptet er videreudviklet til en thermovej, der kan levere fjernkøling.

Formidlingscentre Klimatorium og AquaGlobe er konceptudviklet som delprojekter i C2C CC. Siden er de med anden finansiering blevet etableret og er i dag i fuld funktion. Læs om disse tre delprojekter og de øvrige 21 spændende projekter i hæftet "De 24 delprojekter", som er en del af den lægmandsrapport, der samler op på det samlede projekt.

De fem overordnede principper for arbejde med klimatilpasning er følgende:

1. Klimatilpasningen skal være helhedsorienteret
2. Klimatilpasning skal så vidt muligt være naturbaseret
3. Klimatilpasningen skal foregå i tværgående samarbejder
4. Klimatilpasningen bør være dynamisk og tage højde for klimaforandringernes udvikling også efter år 2100
5. Klimatilpasningen bør indeholde en samfundsøkonomisk vurdering, der også inddrager ikke-monetære værdier, og med respekt for kommende generationer

Nedenstående figur viser nogle af de elementer, man skal være opmærksom på, når man arbejder med klimatilpasning.

Læs mere på www.c2ccc.eu, hvor der blandt andet ligger en række publikationer, film og artikler.

Erhvervsfyrtårn indenfor vandteknologi

Danmark er på mange områder verdensførende på vandområdet, men den globale konkurrence er hård og der er derfor udviklet et nyt fyrtårnsprogram i Region Midtjylland, som resten af verden skal se mod inden for vandteknologiske løsninger.

I erhvervsfyrtårnet er mere end 85 aktører gået sammen om at udvikle nye innovative, bæredygtige og effektive vandteknologiske løsninger, der samtidig skal tiltrække internationalt talent, forskning, virksomheder og investeringer.

Erhvervsfyrtårnet samler den danske vandsektor og danner stærke partnerskaber mellem bl.a. forsyningselskaber, erhvervsliv, videninstitutioner, offentlige aktører og innovative små og mellemstore danske virksomheder.

Visionen er, at projekterne på kort og lang sigt bidrager til, at den danske vandsektor leverer verdensførende, innovative, bæredygtige og effektive vandteknologiske løsninger og derved fremmer den grønne omstilling lokalt og globalt.

Baggrund for erhvervsfyrtårnet

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse igangsatte sammen med regeringen i 2021 en proces, for etablering af Erhvervsfyrtårne i hver af de syv erhvervsgeografier. Der blev nedsat regionale vækstteams i hvert område, som skulle aflevere anbefalinger til regeringen ift. det videre arbejde med udviklingen af erhvervsfyrtårnene. I Midtjylland fik Vækstteamet til opgave at komme med anbefalinger til, hvordan et midtjysk Erhvervsfyrtårn inden for vandteknologi kunne udvikles.

I forlængelse af anbefalingerne som Vækstteam Midtjylland afleverede i maj 2021, er der igangsat en række projektrelaterede aktiviteter finansieret af REACT-EU midlerne. CLEAN er operatør på de projekter.

I tilknytning hertil er der etableret et partnerskab med regeringen om Erhvervsfyrtårnet for vandteknologi, som fastlægger rammerne for partnerskabet til udviklingen af et erhvervsfyrtårn for vandteknologi.

Partnerskabsaftalen består dels af en strategi for udviklingen af erhvervsfyrtårnet med sigtelinjer for arbejdet frem mod 2025, og dels af en handlingsplan, der beskriver de aktiviteter, som parterne er enige om at igangsætte frem mod 2025

Partnerskabet omfatter konsortiet for erhvervsfyrtårnet for vandteknologi, Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse, Bestyrelsen for Erhvervshus Midtjylland, Erhvervsministeriet, Klima-, Energi- og Forsyningsministeriet, Miljøministeriet, Uddannelses- og Forskningsministeriet, Udenrigsministeriet og Beskæftigelsesministeriet. Partnerskabet mødes i udgangspunktet to gange årligt. Det er Erhvervsministeriet, der inviterer og varetager mødeafviklingen.

Der er i partnerskabsaftalen aftalt en række sigtelinjer for indsatsen de kommende år

1. Frem mod 2025 etableres verdensførende test- og demonstrationsfaciliteter for nye vandteknologier og -løsninger
2. Frem mod 2025 skabes nye digitale forretningsmuligheder for vandteknologiske virksomheder
3. Frem mod 2025 styrkes innovationssamarbejdet og forskning inden for vandteknologi og -løsninger
4. Frem mod 2025 fremmes den grønne omstilling inden for vandsektoren

		<ol style="list-style-type: none">5. Frem mod 2025 styrkes iværksætterøkosystemet med en stærk inkubations- og acceleratorindsats inden for vandteknologiske løsninger6. Frem mod 2025 skabes bedre adgang til kvalificeret arbejdskraft i den midtjyske vandsektor, herunder i relation til STEM-arbejdskraft inden for forskellige uddannelsesniveauer7. Frem mod 2025 understøttes udviklingen i eksport af vandteknologi og -løsninger <p><u>Links</u> https://lighthousewatertech.dk/ https://em.dk/media/14629/partnerskabsaftale-om-erhvervsfyrtårn-for-vandteknologi.pdf https://cleancluster.dk/project/erhvervsfyrtårn-for-vandteknologi/</p>
--	--	--

3.2

Status på KKR Midtjyllands klimastrategi og handlingsplan

Handlingsplan for KKR Midtjyllands klimastrategi

Baggrund

KKR Midtjylland har på mødet den 1. februar 2021 godkendt klimastrategiens 5 spor:

- DK2020 (Klimahandleplaner)
- Grøn Vækst
- Samarbejdssporet
- Affaldshåndtering (plast/cirkulære ressourcer)
- Vand (herunder klimasikring)

Nærværende handlingsplan konkretiserer tilgangen til de 5 godkendte spor i klimastrategien. Der eksisterer allerede en række gode erfaringer med tværkommunale projekter blandt de 19 kommuner i den midtjyske region. Med KKR Midtjyllands klimastrategi og klimahandlingsplanen er der fokus på at tage udgangspunkt i nogle af de mange gode initiativer på tværs af kommunerne, som allerede er i gang, samtidig med en opmærksomhed på, at potentialet for at gå sammen om fælles løsninger vurderes at være endnu større.

Organisering

Med afsæt i KKR Midtjyllands klimastrategi beskrives den nærmere organisering omkring de 5 spor. Organiseringen vil bestå af to led; den overordnede organisering fra KKR Midtjylland og organiseringen omkring de enkelte spor.

KKR Midtjyllands tilgang til klimahandleplanen er, at tage udgangspunkt i nogle af de gode tiltag og projekter som allerede er i gang. At projekterne står under KKR Midtjyllands klimahandleplan er ikke udtryk for, at KKR Midtjylland har til hensigt at gå ind i eller på nogen måde intervenere i eksisterende projekter.

Flere af de tiltag og projekter som er beskrevet under de fem spor er valgt netop fordi de i høj grad er velfungerende. For øvrigt er flere projekter og tiltag kendetegnet ved at flere kommuner deltager i projekterne.

KKR Midtjyllands klimahandlingsplan beskriver hvordan kommunerne i den midtjyske region sammen løfter klimaudfordringen med udgangspunkt i de fem spor, som KKR Midtjylland i første omgang har valgt at fokusere på.

Den overordnede organisering

Med henblik på at følge udviklingen i de fem spor, organiseres det fælleskommunale samarbejde vedrørende den fælleskommunale klimaindsats som illustreret i bilag 1.

Den politiske styregruppe udgøres af formandskabet for KKR Midtjylland, mens den administrative styregruppe udgøres af KD-Nets formandskab. KKR sekretariatet, KD-Net sekretariatet og Det Fælleskommunale Klimasekretariat sekretariatsbetjener sammen de to grupper.

Herunder deles ansvaret mellem Klimastyregruppen og styregruppen for erhvervsfremme. Styregruppen for erhvervsfremme har ansvaret for at følge projekter og tiltag under sporet "GRØN VÆKST" samt fyrtårnsprojektet under "VAND SPORET". Endelig medvirker styregruppen til at understøtte "VIDENDELING- OG KOMPETENCESPORET".

Den administrative Klimastyregruppe får til ansvar at følge de øvrige projekter og tiltag. Det gælder sporene "DK2020", hvor klimastyregruppen ligeledes er del af den administrative styregruppe for DK2020. Det gælder også for affaldshåndteringen og "VAND SPORET" med hensyn til Coast2coast projektet. Endelig gælder det for "VIDENDELING- OG KOMPETENCESPORET".

Den administrative klimastyregruppe sekretariatsbetjenes af Fælleskommunalt Klimasekretariat.

Styregrupperne skal ikke intervenere i de konkrete projekter, men blot skabe det fornødne overblik over projekterne under de fem spor. Styregruppernes opgave er således, at skabe overblik over status, progression og eventuelle forhindringer i de enkelte projekter under de fem spor, samt at forholde sig strategisk til om nogle spor med tiden bliver overflødige, eller om andre kommer til. Én gang om året forelægger de to styregrupper et samlet overblik for KKR Midtjylland.

De enkelte spor

For flere af sporene findes der allerede gode og effektive organiseringer. Det gælder f.eks. spor 1 (DK2020) og spor 2 (Grøn omstilling). For de andre spor foreslår KKR Midtjylland den konkrete organisering herunder. Det gælder f.eks. spor 4 (affaldshåndtering). KKR Midtjylland har altså ingen planer om at intervenere i allerede fungerende organiseringer, men lægger op til konkrete organiseringer hvor det ikke allerede er etableret.

Nedenfor følger de 5 spor:

1. DK2020

DK2020 er et partnerskab mellem kommuner, region og Realdania (Concito) med fokus på at understøtte, at alle kommuner kan arbejde ambitiøst med klimahandlingsplaner og følge ensartede principper og målemetoder med et tværkommunalt og nationalt perspektiv.

20 pilotkommuner deltog i opstarten (heraf 4 midtjyske) og pt. er 45 kommuner tilsluttet sig i det efterfølgende rul (heraf 9 midtjyske). Derved forpligter kommunerne sig på at udvikle lokale klimahandlingsplaner, der lever op til Parisaftalens målsætninger og følger i fodsporene på de mest klimaambitiøse byer i verden fra C40-netværket.

Gennem forløbet får kommunerne rådgivning og sparring til at udvikle en ambitiøs lokal klimahandlingsplan, som viser vejen til netto nul-udledning for kommunen som geografisk område senest i 2050, og som viser, hvordan kommunen vil tilpasse sig klimaforandringerne.

Realdania, KL, de frem regioner samt CONCITO driver projektet, som bygger på C40's internationale standard 'The Climate Action Planning Framework' (CAPF), der er videreudviklet til brug i mindre byer og kommuner. Dermed er DK2020-kommunerne med til at skrive historie i kampen mod klimaforandringer, når forhåbentlig samtlige danske kommuner løfter deres klimaindsats via DK2020-projektets 3-årige forløb.

DK2020 projekt er forankret i et nyetableret DK2020 sekretariat, der løftes i et partnerskab mellem KKR Midtjylland og Region Midtjylland.

<https://realdania.dk/projekter/dk2020>

2. Grøn vækst med fokus på at understøtte virksomhedernes og erhvervslivets grønne omstilling

Dette strategiske spor har to konkrete tiltag:

- I. Det ene tiltag kredser omkring Erhvervshus Midtjylland, hvor KKR Midtjylland med den årlige resultatkontrakt sikrer, at erhvervshuset har et særligt fokus på at understøtte virksomhedernes og erhvervslivets grønne omstilling. Erhvervshus Midtjylland har et selvstændigt fokus på grøn omstilling på erhvervsområdet, og vil være i stand til at vejlede små- og mellemstore virksomheder i en grøn retning.
Organiseringen er på plads, med en nedsat administrativ styregruppe.
- II. Det andet underspor handler om "Energieffektivitet og CO₂-Besparelser i Virksomheder i Region Midtjylland" (ECSMV).
Projektet har sigte på at øge energieffektiviteten og reducere CO₂-udledningen blandt små og mellemstore virksomheder i Region Midtjylland. Virksomheder, der deltager i projektet, kan modtage op til 57.375 kr. i tilskud til rådgivning til udvikling af en forretningsmodel, der anviser konkrete potentialer for energi- og materialebesparelser og for CO₂-reduktion i virksomheden og i dens værdikæder. Efterfølgende kan virksomheder, der har udviklet en grøn forretningsmodel, modtage investeringstilskud til implementering af den grønne forretningsmodel. Tilskuddet udgør 32% af investeringssummen, dog maks. 200.000 kr. Virksomheder, der deltager i projektet, inviteres med i et forum af ligesindede. Undervejs i projektet indbydes de deltagende virksomheder til vidensdeling og netværksmøder, der understøtter virksomhedernes videre grønne omstilling. <https://ecsmv.dk/>

Her deltager 18 af kommunerne i KKR Midtjyllands område og indsatsen drives af et trepartskonsortium bestående af Ringkøbing-Skjern, Aarhus og Skive Kommuner. Her anvendes den eksisterende tillidsfulde kontakt og viden til det lokale erhvervsliv fx via miljøtilsyn, erhvervsråd m.fl. til at mobilisere virksomheder og udfolde det grønne forretningspotentiale til gavn for den enkelte virksomhed. ECSMV favner ligeledes SDG (verdensmål) 12 om ansvarligt forbrug og produktion da ikke kun energistrømme, men også ressource-strømme indgår i programmet. Dvs. at der også er fokus på styrkede værdikæder og symbioser i hele regionen.

Organiseringen vedrørende ECSMV er på plads med et sekretariat i Ringkøbing-Skjern Kommune.

3. Videndelings- og kompetencesporet

Dette spor er en integreret del af de øvrige fire spor. KKR Midtjylland ønsker med sporet, at sætte fokus på nødvendigheden af at forskellige parter; kommuner, region, private virksomheder, borgere og vidensinstitutioner, som f.eks. universiteter og professionshøjskoler, sammen finder gode løsninger på klimaudfordringen.

Desuden ligger det i sporet, at sikre at kommunerne systematisk deler viden omkring grøn politikudvikling. I den forbindelse planlægges der en klimakonference i august 2021 i et samarbejde mellem kommunerne og Region Midtjylland.

4. Affaldshåndtering (plast/cirkulære ressourcer)

Dette spor handler om at samarbejde om affaldshåndtering herunder plasthåndtering og cirkulære ressourcer. Affaldshåndtering er et område, som alle kommuner og kommunale affaldsselskaber arbejder med. Kommunerne står med den samme udfordring. Der skal sorteres i 10 fraktioner pr. 1. juli 2021 (tekstil dog fra 2022).

Der er både økonomiske og miljømæssige gevinster at hente. Jo mere ensartet affald midtjyderne leverer til genanvendelse, jo bedre bliver kvaliteten af det, der genanvendes. Og det er netop den slags stordriftsfordele, som kommuner/affaldsselskaber nu vil kunne opnå sammen.

Opgaven i dette spor er ikke at ensrette kommunernes affaldshåndtering, som kan være baseret på forskellige tilgange, men at skabe inspiration og videndeling mellem kommunerne.

Dette spor kan organiseres på forskellige måder, men det koncentrerer om klimastyregruppen hvor der sidder repræsentanter fra fem kommuner, får ansvaret for den strategiske retning og nærmere facilitering af affaldssporet. Så kan styregruppen lave et set-up, hvor dels den relevante viden og bistand fra affaldsselskaberne inddrages, samtidig med at det kan overvejes i hvilket omfang Region Midtjylland og de to business regions skal inddrages som operatører med knowhow og økonomi.

Der er en række mere konkrete projekter og tiltag på dette område, hvor forskellige kommuner indgår i samarbejder, som den administrative styregruppe kan sætte i spil:

- I. **Netværksmodel/affaldsforum i regi af affaldsselskaber**, med mulighed for at kommunerne kan deltage, faciliteres i et "affaldsforum" f.eks. af affaldsselskaberne NOMI4S og affaldssamarbejdet mellem Favrskov Kommune, Syddjurs Kommune og Aarhus Kommune. I denne model kobles sporet op på eksisterende samarbejder omkring affaldshåndtering. Sporet håndteres som en netværksmodel, hvor eksisterende samarbejder udgør et udgangspunkt og et medie for videndeling.
- II. **LIFE-IP programmet**. Region Midtjylland samarbejder med bl.a. Miljøstyrelsen, Region Hovedstaden og kommuner og affaldsselskaber i de to regioner om en projektansøgning til EU's LIFE IP-program. Projektet har et samlet budget på ca. 138 mio. kr., hvoraf EU ansøges om et tilskud på ca. 83 mio. kr., og resten er partnernes medfinansiering. Projektet giver kommuner og affaldsselskaber fra regionen mulighed for at opbygge viden og udvikle innovations- og demonstrationsprojekter. Tyngden i projektet ligger i Region Midtjylland, da budgettet for de midtjyske partnere er ca. 80 mio. kr., heraf ca. 50 mio. kr. fra EU.
Region Midtjylland er overordnet projektleder for partnerskabet og ansøgningen om projektet, som ventes at løbe i otte år fra 2022 til 2029. Regionens rolle nødvendiggør etablering af et sekretariat hos Region Midtjylland til at varetage projektledelsen og administrationen af projektet. Regionen skal desuden varetage konkrete aktiviteter i LIFE IP-projektet i forhold til viden- og kompetenceudvikling hos partnerne, netværksdannelse, fondsansøgninger, kommunikation m.v.
Alle kommuner og affaldsselskaber i Region Midtjylland har været inviteret med i processen omkring projektansøgningen. Blandt andet via et opstartsseminar i marts 2020 (program vedlagt). Pt. forventes 16 kommuner i Region Midtjylland repræsenteret i partnerskabet, enten via kommunen selv og/eller via kommunalt affaldsselskab.

5. Vand (herunder klimasikring)

Dette strategiske spor har to underspor:

1. Fokus på at Midtjylland formentlig får et regionalt fyrtårn med fokus på vand, herunder vandteknologi. Der er via Erhvervsministeriet og Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse nedsat et nyt vækstteam, der skal arbejde med den videre konkretisering og etablering heraf.

<https://via.ritzau.dk/pressemeddelelse/nyt-vaekstteam-skal-skabe-vaekst-og-arbejdspladser-i-midtjylland?publisherId=5540552&releaseld=13614722>

Herunder Water Valley

Den Danske Vandklynge blev indviet i 2020. I 2021 forventes det at klyngen udvikler sig til Water Valley Denmark, som bliver et nationalt epicenter for vandteknologi, der vil skabe international opmærksomhed.

<https://ctwatch.dk/nyheder/vand/article12203842.ece>

2. Coast to Coast Climate Challenge (C2C CC)

Et regionalt (Region Midt) klimatilpasningsprojekt over 6 år, der forløber i perioden 1. januar 2017 til 31. december 2022. Projektet støttes af LIFE-programmet med ca. 52 mio. kr. og har et samlet budget på ca. 90 mio. kr. Dertil kommer alle anlægsomkostningerne i forbindelse med realisering af de mange løsninger, som udvikles under projektførelsen.

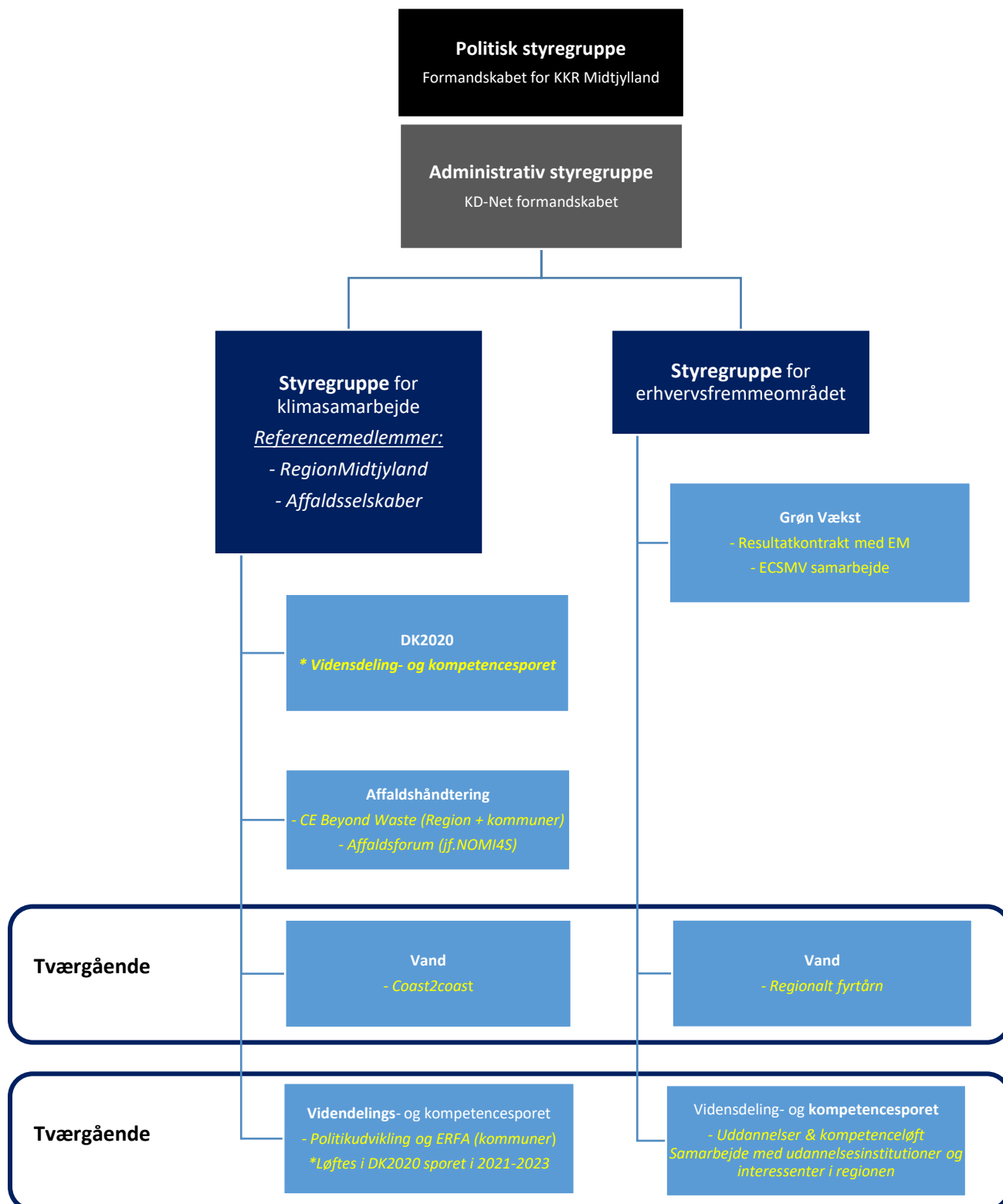
Projektet ledes af Region Midtjylland, der i tæt samarbejde med de øvrige 30 partnere vil arbejde for at skabe en klimarobust region ved:

- at formulere en fælles langsigtet strategi blandt de lokale aktører, og ved
- at implementere de kommunale klimatilpasningsplaner målrettet, idet de nødvendige analyser og aktiviteter koordineres, og ved
- at identificere og forbedre ressourcer og kapaciteter blandt borgere, kommuner, forsyningsselskaber og virksomheder i vandbranchen.

Projektet gennemføres i en række delprojekter (24 stk.) og tværgående aktiviteter. Forskellige partnere har bragt delprojekter ind i C2C CC.

<https://www.c2ccc.eu/>

Bilag 1, Organisering

3.6

Godkendelse af rammeaftale 2023-2024

Rammeaftale 2023-24

Politisk aftale om udvikling, koordinering og styring på det specialiserede social- og specialundervisningsområde i Midtjylland

Indhold

Forord	3
Overblik	4
Udviklingsområde	
Den nære psykiatri.	6
Fælles fokus på borgere	8
med komplekse udfordringer	8
Styring og økonomi	
Styringsaftale.	10
Lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger	
Tværregional koordination	12
Bilag til Rammeaftale 2023-24	14
Kontakt.	15

Forord

Med Rammeaftale 2023-24 sætter de midtjyske kommuner og Region Midtjylland retningen for de kommende års samarbejde om udvikling af faglige indsatser og koordinering af kapacitet og styring på det specialiserede social- og specialundervisningsområde i Midtjylland.

Retningen er politisk sat med indspil fra kommunerne og regionen. Med aftalen er der lagt op til et endnu tættere samarbejde på tværs af kommuner og regionen i en tid, hvor stadig flere borgere har behov for hjælp og støtte. Et stærkt samarbejde hvor borgernes tilværelse og livskvalitet er i centrum.

I Rammeaftale 2023-24 er der fortsat fokus på den nære psykiatri og den fælles indsats for at hjælpe borgere, der har psykiatriske udfordringer og/eller diagnoser. Det er vigtigt, at der tænkes i sammenhæng og synergier til de nye politiske sundhedsklynger, hvor samarbejdet mellem kommuner og region omkring en styrkelse af de psykiatriske indsatser kan drøftes.

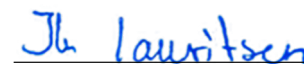
Samtidig vil vi gå i endnu tættere dialog med hinanden om, hvordan vi i fællesskab får udviklet tilbud til den voksende gruppe af borgere med komplekse problemstillinger. Det er en gruppe, der har brug for højt specialiserede tilbud, og hvor der er behov for at sætte vores fælles viden og tilbud i spil.

Vi ser frem til samarbejdet om at udfolde rammeaftalens visioner og initiativer til konkret handling og vil takke alle jer, der er med til at give rammeaftalen liv og værdi lokalt her i Midtjylland.

Med venlig hilsen

Torben Hansen
Formand for KKR Midtjylland

Ib Lauritsen
Næstformand for KKR Midtjylland

Overblik

Udvikling og koordinering

Det er kommunernes ansvar at koordinere det specialiserede social- og specialundervisningsområde i samarbejde med regionen. Denne koordination foregår via rammeaftalen, som indeholder aftaler om fælles udviklingstiltag, kapacitet og styring på det sociale område.

De midtjyske kommuner oplever en rimelig sammenhæng mellem udbud og efterspørgsel på det specialiserede område. Der er områder, hvor det kan være vanskeligt at finde det rette tilbud. Samtidig er der en opmærksomhed på, at efterspørgsel ikke alene omhandler antallet af pladser, men også, at tilbudsvidten afspejler det, der efterspørges.

De midtjyske kommuner og Region Midtjylland har særligt fokus på to udviklingsområder i Rammeaftale 2023-24:

1. Den nære psykiatri
2. Borgere med komplekse udfordringer

På disse områder vil det tværsektorielle samarbejde fortsat have særlig prioritet i de kommende år. Hermed ønsker vi at skærpe videns- og evidensarbejdet, samt styrke vores handlekraft, så der skabes nye tiltag, der kan imødekomme den efterspørgsel og det udviklingsbehov, vi ser.

De fælles udviklingsområder er beskrevet på de følgende sider, og sætter retningen for de kommende års tværsektorielle samarbejde på det specialiserede sociale område i Midtjylland.

Kompetenceudvikling og rekruttering

Vi har en fælles udfordring med rekruttering, fastholdelse og kompetenceudvikling på det specialiserede socialområde. Derfor sætter vi særligt fokus herpå i arbejdet med udviklingsområderne, så vi sikrer, at borgerne mødes af de rette faglige kompetencer.

Nationale reformer

De nationale reformer, der er på vej på det sociale område i form af evalueringen af det specialiserede socialområde, psykiatriens 10 års plan og "Børnene først", skal løbende adresseres for at vores tilbud til borgerne opfylder de gældende kriterier og standarder for højt specialiserede tilbud.

Styring og økonomi

Rammeaftalen sætter rammerne for styring af økonomi- og kapacitetsudviklingen på de tilbud, der er omfattet af aftalen.

Dette sker gennem styringsaftalen, hvis primære formål er at beskrive principperne for finansiering, takstberegning og aftaler om køb og salg af pladser for kommunale og regionale tilbud i den midtjyske region.

Rammeaftalens mål og vision for borgerne

Samarbejdet på det specialiserede social- og specialundervisningsområde i Midtjylland kendetegnes ved, at det gør en forskel for borgerne.

Vi arbejder sammen på tværs af de midtjyske kommuner og region for:

- At borgeren har størst muligt ansvar og indflydelse på eget liv med fokus på livskvalitet og mestring
- At indsatser hænger sammen og skabes sammen med borgeren - hele vejen rundt
- At borgerens ressourcer kommer i spil og skaber værdi i en tidlig og fokuseret indsats
- At alle er en del af et fællesskab

Samarbejdet skal sikre høj kvalitet i tilbuddene til alle målgrupper. Både for borgere med potentiale for rehabilitering og øget mestring og for borgere med varigt støttebehov.

Den nære psykiatri

Fortsat fokus på udviklingen af den nære psykiatri – med borgeren i centrum

Den nære psykiatri - forstået som indsatser, der retter sig mod den enkeltes hverdagsliv - spiller en afgørende rolle, når psykisk sygdom skal forebygges, og når borgere skal komme sig efter en psykisk sygdom.

Vi har igennem en årrække arbejdet tæt sammen i region, kommuner og almen praksis for at forbedre den mentale sundhed, og det er vigtigt, at vi rykker endnu tættere sammen og sætter fokus på det fælles ansvar for den nære psykiatri.

Det er i det nære, at vi skal arbejde med at øge den mentale sundhed og skabe fælles løsninger, der kan bidrage til at forebygge, at psykisk sygdom opstår og udvikler sig. Dette skal gøres ved at sikre hurtig og let tilgængelig hjælp til de borgere, der har brug for støtte.

Arbejdet med den nære psykiatri i Midtjylland bygger derfor på et tæt tværsektorielt samarbejde mellem Region Midtjylland, de 19 midtjyske kommuner og almen praksis, som er forankret i både Rammeaftalen på det specialiserede socialområde og i Sundhedsaftalen.

Mange borgere med psykisk sygdom har komplekse problemer og har derfor brug for et sammenhængende forløb - ofte på tværs af de kommunale forvaltningsområder, den regionale behandlingspsykiatri og almen praksis. Borgerens forløb er et fælles ansvar mellem parterne. Vi vil desuden løfte området i samarbejde med civilsamfundet og organisationer, da de har en vigtig rolle og indsigt i borgerens behov.

Prioriterede fokusområder i den nære psykiatri.

Der er tidligere truffet politisk beslutning om, at det tværsektorielle samarbejde indenfor den nære psykiatri skal prioritere følgende indsatsområder:

- Forbedre den mentale sundhed og mindske mistrivsel vhos børn og unge
- Forbedre sundheden og sikre bedre sammenhængende patientforløb for voksne med svær psykisk sygdom

Stadig flere borgere oplever mistrivsel, ensomhed, stress samt angst, og tendenserne ses især blandt børn og unge. Parterne i samarbejdet om den nære psykiatri er særligt optaget af at skabe fælles løsninger, der kan forebygge mistrivsel og sikre god mental sundhed blandt børn og unge.

Det sker blandt andet ved, at skabe bedre sammenhæng mellem det almene børneområde og tilbuddene på det specialiserede område.

Samtidig er de mest udsatte borgere med svær psykisk sygdom et prioriteret indsatsområde.

Vi kan fx se stigning i antallet af tvangsindlæggelser og et højt antal genindlæggelser i psykiatrien.

Der arbejdes med at afprøve og udbrede fælles løsninger for svært psykisk syge voksne, der har tilbagevendende behov for støtte og behandling på tværs af region, kommune og almen praksis. Den overordnede målsætning er at forbedre sundheden og sikre bedre sammenhængende patientforløb for voksne med svær psykisk sygdom.

I denne rammeaftaleperiode forventes det, at der politisk vil blive prioriteret nye fælles indsatsområder i det tværsektorielle samarbejde om psykiatrien. Rammeaftalen tager højde for nye politiske prioriteringer og de behov, der opstår i aftaleperioden. Der skal bl.a. særligt tages højde for kompetenceudvikling, rekruttering og fastholdelse af medarbejdere samt den kommende politiske aftale om en 10-årsplan for psykiatrien.

Det forventes bl.a., at planen vil øge kravene til ensartede tilbud i kommunerne til børn og unge i psykisk mistrivsel, øge fokus på forebyggelse af psykisk sygdom samt styrke fokus på indsatser til borgere med svær psykisk sygdom.

Udviklingsområde

Fælles fokus på borgere med komplekse udfordringer

Der opleves fortsat et stigende antal borgere med komplekse udfordringer på både børne-unge- og voksenområdet.

De områder og målgrupper, hvor kommunerne tilkendegiver, at de kan være udfordret i at finde de rette tilbud til borgerne, går igen fra tidligere rammeaftaler. Der er tale om målgrupper, hvor der skal tænkes i mere langsigtede løsninger og strategier, der går ud over de 2 år, som rammeaftalen løber.

I Rammeaftale 2023-24 sætter de 19 midtjyske kommuner og region i fællesskab fokus på langsigtet kapacitetsplanlægning på tværs af kommuner og region, så vi sikrer de rette tilbud til borgere med komplekse udfordringer, herunder borgere med udviklingshæmning og psykiatriske udfordringer samt udadrettede adfærd.

Visionen er at arbejde videre med de opnåede erfaringer fra den foregående rammeaftaleperiode og skabe et fælles afsæt for tilbud til borgere med komplekse udfordringer, hvor vante regler og rammer udfordres med henblik på at søge nye løsninger.

Det vil vi gøre via et konstruktivt samarbejde om kvalitets- og kompetenceudvikling, hvor vi udvikler nye typer af tilbud på et videns- og evidensbaseret grundlag og med en kobling til den nationale kontekst i form af evalueringen af det specialiserede socialområde, psykiatriens 10-års plan og "Børnene først".

Kompetenceudvikling skal sammen med en særlig opmærksomhed på rekruttering og fastholdelse af medarbejdere sikre, at borgerne mødes af de rette faglige kompetencer.

Vi vil fortsætte dialogen mellem kommuner og region, men også kommunerne imellem, for at fastholde og udbygge det gode samarbejde på socialområdet. Det er vigtigt for os, at invitere handicaporganisationer og andre centrale aktører med ind i denne bevægelse.

Børne- og ungeområdet

Flere kommuner peger på, at der er en øget efterspørgsel på specialiserede tilbud på børne- og unge området. Der er behov for at udvikle tilbudsviften til børn og unge med komplekse udfordringer, herunder autisme, dobbeltdiagnoser generelt, udadrettede adfærd og flere funktionsnedsættelser.

Børn og unge med komplekse udfordringer kan have behov for støtte fra mange aktører fx. praktiserende læge, tilbud i den kommunale socialpsykiatri og/eller

den regionale psykiatri og ikke mindst indsatsen centreret om dagligdagen i forhold til undervisning, beskæftigelse og fritidsliv. Her er det særligt vigtigt at den viden, forældre og netværk omkring barnet eller den unge besidder, inddrages i en sammenhængende indsats.

I Rammaaftale 2023-24 ønsker vi at arbejde endnu tættere sammen på tværs om løsninger og ideer til, hvordan vi i et fællesskab mellem kommuner og region kan styrke tilbud og sammenhæng for børn og unge med komplekse udfordringer. Videndeling skal være en integreret del af arbejdet med udviklingsområdet.

Kommunerne vil desuden øge fokus på tidlige og forebyggende indsatser, så der sættes tidligt ind med kvalificerede indsatser, der understøtter barnets eller den unges udvikling, når der opleves begyndende trivselsudfordringer.

Voksenområdet

Flere kommuner oplyser, at de oplever en stigning i antallet af borgere med komplekse udfordringer i form af flere samtidige diagnoser. Der er tale om forskellige kombinationer af problemstillinger inden for autisme, udadreagerende adfærd, psykiatri, misbrug, dobbeltdiagnoser, udviklingshæmning og hjerneskade mv.

Kommunerne kan have vanskeligt ved at finde egnede tilbud til borgere med komplekse udfordringer, da de ofte har særlige støttebehov og brug for indsatser på tværs af sektorer. Det har blandt andet betydet en stigende tendens til omkostningstunge enkeltmandsforanstaltninger, som ikke nødvendigvis har den ønskede effekt for den enkelte borger.

I Rammaaftale 2023-24 ønsker vi at arbejde endnu tættere sammen om løsninger og ideer til, hvordan vi i fællesskab

mellem kommuner og region kan skabe nye typer af tilbud og løsninger til voksne borgere med komplekse udfordringer. Videndeling skal være en integreret del af arbejdet med udviklingsområdet.

I forbindelse med udmøntningen af udviklingsområdet på voksenområdet arbejder vi med kapacitetsplanlægning og påvirkning af lovgivning for at forbedre rammebetingelserne for tilbuddene på socialområdet.

Styring og økonomi

Styringsaftale

Styringsaftale 2023-24

Rammeaftalen omfatter kommunale og regionale tilbud i den midtjyske region, som anvendes af flere kommuner end driftskommunen.

I Midtjylland er ca. 10.000 pladser inden for det specialiserede social- og specialundervisningsområde omfattet af Rammeaftalen.

Rammeaftalen sætter rammerne for styring af økonomi- og kapacitets-udviklingen på de omfattede tilbud.

Dette sker gennem styringsaftalen, som beskriver principperne for finansiering, takstberegning og afregning i den midtjyske region. Styringsaftalen fastlægger med andre ord spillereglerne for samarbejdet mellem køber og sælger.

Styringsaftale 2023-24 er bilag 1 til rammeaftalen og kan tilgås via dette [link](#)

Takstafale for perioden xxxx

De 19 kommuner og Region Midtjylland indgår i forbindelse med fastlæggelsen af Rammeaftale 2023-2024 følgende aftale om udvikling i taksterne i perioden xxxx:

Takstafale er under afklaring

Forhold om udmøntning af takstafalen til administrativt brug er uddybet i styringsaftalen (bilag 1) .

Styringsaftale 2023-24 er på alle væsentlige punkter en videreførelse af de gældende administrative aftaler om finansiering, takstberegning og afregning.

Øget gennemsigtighed i takststrukturen

Regeringen og KL aftalte med økonomiaftalen for 2020 at igangsætte en række initiativer, der bidrager til at skabe mere gennemsigtighed i takststrukturen:

- Der arbejdes fortsat med justering af takstmodellen, så taksterne fremadrettet opdeles i en basis- og en ydelsestakst. Social- og Indenrigsministeriet har med inddragelse af KL, Danske Regioner og Finansministeriet igangsat et arbejde med henblik på at ændre finansieringsbekendtgørelsen, som tidligst træder i kraft for taksterne for 2024.
- Finansieringsmodel for sundhedslovsydelser til borgere på botilbud er ændret, så omkostninger til sundhedsfaglig behandling, der er led i opholdet, indregnes i taksterne på botilbud. Dette trådte i kraft 1. juli 2022.
- Med henblik på at styrke kommunernes køberolle og understøtte kontraktstyringen, er der udarbejdet en standardkontrakt, som kommuner og leverandører kan anvende i forbindelse med køb og salg af ydelser og indsatser på det specialiserede socialområde. Kommuner og region har administrativt aftalt, at vi bruger standardkontrakten i Midtjylland.

Lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger

Tværregional koordinatation

I Midtjylland er der en fælles forståelse af, at den enkelte kommune ikke nødvendigvis selv er i stand til at drive specialiserede tilbud og varetage samtlige indsatser, der imødekommer alle borgeres behov. Kommunerne samarbejder derfor med hinanden og regionen om at koordinere og sikre, at de fornødne indsatser er til rådighed for borgerne på tværs af kommunegrænserne.

Lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger

Kommunerne har i forbindelse med udarbejdelsen af rammeaftalen ansvaret for at sikre koordinatation nationalt i forhold til de lands- og landsdelsdækkende tilbud og sikrede afdelinger samt den sikrede boform Kofoedsminde. Der findes 10 lands- og landsdelsdækkende tilbud samt 8 tilbud med sikrede afdelinger på landsplan.

De lands- og landsdelsdækkende tilbud er højt specialiserede undervisningstilbud med få borgere i målgruppen. Tilbuddenes udvikling i forhold til kapacitet og belægning er nærmere beskrevet i rammeaftalens bilag 2 ([link](#)), som er et fælles bilag til rammeaftalerne i de 5 regioner.

Det vurderes, at der er en god sammenhæng mellem kapacitet og belægning på de lands- og landsdelsdækkende undervisningstilbud.

I forhold til de sikrede afdelinger, er der på baggrund af stigende efterspørgsel etableret ekstra midlertidig kapacitet. Samtidig er der nedsat en national arbejdsgruppe, der følger udviklingen i sociale anbringelser på de sikrede afdelinger med henblik på at finde alternativer. I Midtjylland indgår de sikrede institutioner Koglen og Grenen, som drives af Region Midtjylland, i den tværregionale koordinatation.

I forhold til den sikrede boform Kofoedsminde er der i regi af Social- og Indenrigsministeriet nedsat en arbejdsgruppe, der skal undersøge og komme med mulige løsningsmodeller i forhold til finansieringsmodellen samt udviklingen i målgruppen og kvaliteten i tilbuddet til domfældte borgere med udviklingshæmning.

Centrale udmeldinger fra Socialstyrelsen

Socialstyrelsen har kompetence til at udmelde målgrupper og særlige indsatser, hvor det vurderes, at der er behov for øget koordination eller planlægning på tværs af kommuner og regioner for at sikre og videreudvikle den mest specialiserede indsats.

Formålet er at sikre, at de nødvendige højt specialiserede indsatser og tilbud tilpasset målgruppens behov er til stede på nationalt plan og er tilgængelige for kommunerne.

I forbindelse med Rammeaftale 2021-22 udsendte Socialstyrelsen tre centrale udmeldinger, som kommunerne har afrapporteret på:

- Borgere med svære spiseforstyrrelser
- Udsatte gravide med et skadeligt rusmiddelbrug
- Borgere med udviklingshæmning og dom med behov for anbringelse i sikret afdeling

Socialstyrelsen har afsluttet behandlingen af den centrale udmelding for borgere med svære spiseforstyrrelser.

På baggrund af afrapporteringerne har Socialstyrelsen vurderet, at der på nationalt plan er en tilstrækkelig koordination, der sikrer det fornødne udbud af højt specialiserede indsatser til målgruppen.

Socialstyrelsen er fortsat ved at behandle kommunernes afrapporteringer på de to øvrige centrale udmeldinger.

Nye centrale udmeldinger i efteråret 2022

Socialstyrelsen udsendte i oktober 2022 to nye centrale udmeldinger, som kommunerne skal afrapportere på:

- Punktskriftindsatser til børn og unge med alvorlig synsnedsættelse
- Tegnsprogsindsatser til børn og unge med et varigt høretab

Der skal afrapporteres på de nye centrale udmeldinger i 2023.

Bilag til Rammeaftale 2023-24

Rammeaftalens bilag

1. Styringsaftale 2023-24
2. Lands- og landsdækkende tilbud og sikrede afdelinger
3. Udviklingsplan, Landsbyen Sølund
4. Organisering af det fælleskommunale samarbejde i Midtjylland
5. Tilbudsviften (gældende takstfil)

Rammeaftalen med bilag kan findes på hjemmesiden:

<https://sekretariatmidtjylland.viborg.dk/social/rammeaftaler/>

Kontakt

Fælleskommunalt Social- og Sundhedssekretariat i Midtjylland

Prinsens Alle 5
8800 Viborg

Hjemmeside: <https://sekretariatmidtjylland.viborg.dk>

Mail: takst@viborg.dk

Tlf: **41 71 99 98**

**Rammeaftale på det specialiserede social-
og specialundervisningsområde for de 19
midtjyske kommuner og Region Midtjylland**

KKR
MIDTJYLLAND

4.1

Udpegning til regionalpolitiske fora vedrørende unge udenfor og biodiversitetskrise

FÆLLES OM BÆREDYGTIGE LØSNINGER

Revision af Regional Udviklingsstrategi
for Midtjylland

INDHOLD

_____	s. 03	Bæredygtig udvikling i Midtjylland
_____	s. 04	Sammen om løsninger
_____	s. 05	Vilde problemer i Midtjylland
_____	s. 06	Hvordan hjælper vi unge, der står udenfor?
_____	s. 08	Hvordan forhindrer vi, at blomsterne forsvinder?
_____	s. 10	Hvordan får vi flere til at stige på?
_____	s. 12	Hvor finder vi arbejdskraften?
_____	s. 14	Hvordan mindsker vi forbruget?
_____	s. 16	Hvordan får vi arealer nok til den grønne omstilling?
_____	s. 18	Hvordan understøtter vi det gode liv på landet?
_____	s. 20	Hvad gør vi, når vandet kommer?
_____	s. 22	Regionalpolitiske fora

BÆREDYGTIG UDVIKLING I MIDTJYLLAND

Midtjylland står over for en række store og vilde problemer. Mange problemer deler vi med resten af Danmark og med resten af verden. Når vi taler klimaforandringer eller forsyningsikkerhed, er det ikke særlige midtjyske problemstillinger, men noget som det meste af verden slås med.

Det fritager ikke midtjyske myndigheder, virksomheder, videninstitutioner, organisationer og borgere fra at forsøge at løse problemerne. Vores fælles styrker og kompetencer giver os en særlig mulighed for at spille en rolle i løsningen af vilde samfundsproblemer i og uden for Midtjylland.

I Midtjylland har myndigheder, virksomheder, videninstitutioner, organisationer og borgere store ambitioner om en bæredygtig udvikling og gør allerede meget. Det er et godt udgangspunkt for at arbejde med bæredygtige løsninger, så udviklingen

lokalt, regionalt og internationalt i højere grad sker til gavn for klode og mennesker.

Ingen kan løse vilde problemer alene, men vi kan alle bidrage til partnerskaber for at finde gode løsninger til gavn for Midtjylland.

Vi ser frem til samarbejdet! ●

Anders Kühnau
Regionsrådsformand

VERDENSMÅL
for bæredygtig udvikling

SAMMEN OM LØSNINGERNE

Samarbejde og dialog er centralt for at skabe en bæredygtig udvikling i Midtjylland.

Region Midtjylland inviterer i de kommende år repræsentanter for politik, viden, erhverv, civilsamfund og organisationer til at samarbejde om en række spørgsmål, der kalder på løsninger skabt i fællesskaber.

Samarbejdet sker i regionalpolitiske fora, der nedsættes løbende i 2023-2024, hvor foraene arbejder med anbefalinger til løsninger.

Løsningerne skal måske realiseres i fællesskaber, og måske af enkeltaktører. Det vil vise sig, når forslag til løsninger foreligger. Region Midtjylland kan indgå i realiseringen af nogle af løsningerne, og andre løsninger vil være mere oplagte for kommuner, stat, videninstitutioner, virksomheder, borgere og organisationer at realisere.

De regionalpolitiske foras anbefalinger indgår i revisionen af Regional Udviklingsstrategi. Den regionale udviklingsstrategi kan omfatte lov-hjemlede opgaver inden for regional udvikling og i tilknytning hertil den fremtidige udvikling i regionen, infrastruktur, udvikling i yderområderne, natur og rekreative formål, grøn omstilling og klimatilpasning og eventuelle grænseoverskridende samarbejder. ●

VILDE PROBLEMER I MIDTJYLLAND

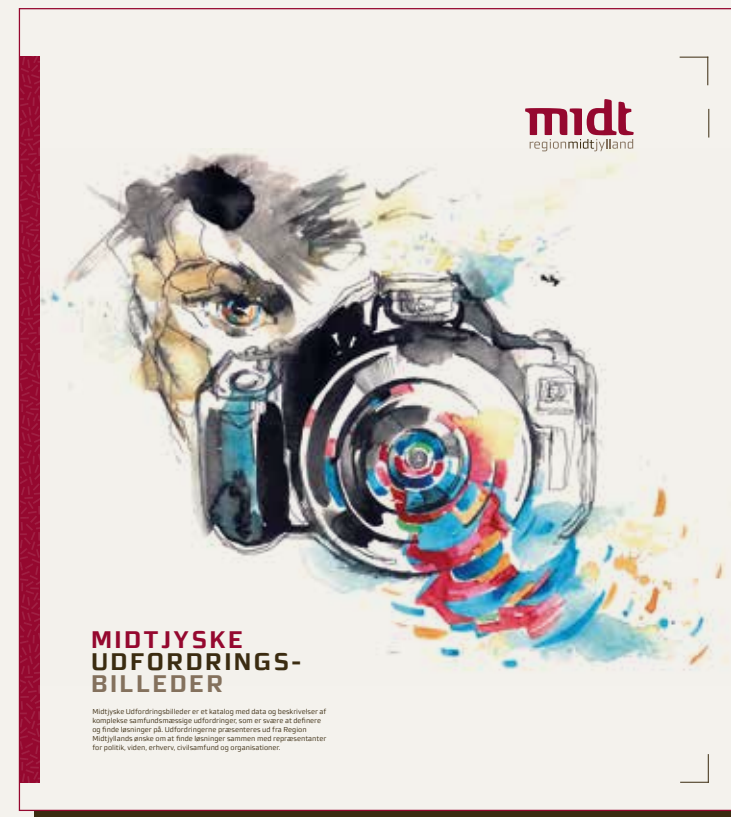
Region Midtjylland inviterer repræsentanter for politik, viden, erhverv, civilsamfund og organisationer til at samarbejde i regionalpolitiske fora om en række spørgsmål, der kalder på bæredygtige løsninger skabt i fællesskaber.

- Hvordan hjælper vi unge, der står udenfor?
- Hvordan forhindrer vi, at blomsterne forsvinder?
- Hvordan får vi flere til at stige på?
- Hvor finder vi arbejdskraften?
- Hvordan mindsker vi forbruget?
- Hvordan får vi arealer nok til den grønne omstilling?
- Hvordan understøtter vi det gode liv på landet?
- Hvad gør vi, når vandet kommer?

Spørgsmålene er udvalgt på baggrund af aktualitet og data. De præsenteres her som en inspiration til arbejdet i de regionalpolitiske fora.

Spørgsmålene er også belyst i Midtjyske Udfordringsbilleder, der indeholder tal fra Danmarks Statistik og en række analyser. Midtjyske Udfordringsbilleder kan læses her:

www.rm.dk/regional-udvikling/strategi

Hvordan hjælper vi unge, der står udenfor?

I dag er 23.000 midtjyske unge mellem 16 og 29 år på anden offentlig forsørgelse end SU. De unge ligner ikke hinanden, men fælles for dem er, at de hverken er i uddannelse eller beskæftigelse. Det er et problem, at disse unge ikke er en del af samfundet. Det er omkostningsfuldt for både samfundet og den enkelte. Hvis vi skal hjælpe flere unge videre, er vi nødt til at handle.

Den sociale arv er stærk og giver ulige muligheder for børn og unge hele livet. Forældrenes uddannelsesniveau har for eksempel stor betydning for, om unge gennemfører en ungdomsuddannelse. Ét ud af tre børn med forældre, der ikke har anden uddannelse end grundskolen, har ikke gennemført en ungdomsuddannelse. Det samme gælder kun hvert tyvende barn af forældre med en lang videregående uddannelse.

Knap hver tiende ung i Midtjylland er hverken i arbejde eller i gang med en uddannelse. De unge oplever mange forskellige udfordringer, og der er mange forskellige årsager til, at en stor gruppe unge står udenfor beskæftigelse.

Én af udfordringerne er dårligt mentalt helbred. Den seneste Nationale Sundhedsprofil peger på, at det mentale helbred, særligt blandt unge, er blevet markant dårligere siden 2010. Hver tredje midtjyske kvinde mellem 16 og 24 år har en lav score på den mentale helbredsskala, mens det samme gælder for omkring hver femte af mændene i samme aldersgruppe.

Samtidig mangler de midtjyske arbejdsgivere arbejdskraft, mens andelen af personer i den arbejdsdygtige alder falder. Det understreger yderligere behovet for at hjælpe de unge tættere på arbejdsmarkedet. ●

Spørgsmål til inspiration:

Hvilke initiativer kan ...

- få flere unge i uddannelse eller beskæftigelse?
- få flere børn og unge til at trives bedre?
- hjælpe børn og unge, der ikke indfanges af nuværende indsatser?
- skabe sammenhængende indsatser på tværs af aktører for at hjælpe flere sårbare unge tættere på arbejdsmarkedet?
- mindske betydningen af den sociale arv i forhold til uddannelse?
- forbedre overgange i uddannelsessystemet og til arbejdsmarkedet?
- udbygge vores viden om, hvordan vi hjælper de unge udenfor beskæftigelse?
- forebygge mistrivsel blandt børn og unge?
- bringe flere unge tættere på det gode ungdomsliv?
- hjælpe de unge i deres lokalområde?
- ...
- ...

Regionalpolitisk forum vedr. 'Hvordan hjælper vi unge, der står uden- for?'

... arbejder i 1. halvår 2023 med mulige løsninger på de spørgsmål, der er enighed om at samarbejde om. Forummet sammensættes af repræsentanter fra kommuner, videninstitutioner, erhvervsliv, organisationer, civilsamfund og region. Den konkrete sammensætning af forummet drøftes i Rådet for Fremtidens Kompetencer.

Hvordan forhindrer vi, at blomsterne forsvinder?

Biodiversiteten er truet af arealanvendelsen. Næsten tre fjerdedele af arealet i Midtjylland er optaget af landbrug, infrastruktur og bygninger. 400 dyre- og plantearter vurderes at være uddøde, og 1.800 er i fare for at uddø. For at bevare diversiteten i det naturlige plante- og dyreliv og muligheden for at nyde uberørt natur skal der findes nye løsninger.

Ligesom mennesker har dyr og planter brug for plads. Men naturen, i form af skov, hede, eng, søer og vandløb, fylder kun en fjerdedel af arealet i Midtjylland. 61 procent af arealet er landbrug, mens 12 procent bruges til infrastruktur og bygninger.

Det er en udfordring for biodiversiteten, når store områder optages af landbrug eller bebygges med veje, boliger og fabrikker. Det giver mindre sammenhængende natur, som er afgørende for biodiversiteten. Det naturlige plante- og dyreliv er truet, fordi der mangler levesteder.

Tusindvis af danske dyre- og plantearter er truede, og en lang række arter vurderes allerede at være forsvundet fra den danske natur. Det er ikke kun på land, at det naturlige plante- og dyreliv er udsat. Det gælder også til vands, for det påvirker søer, større vandløb og vådområder, når naturområder bliver til marker, veje og bygninger.

Biodiversitetskrisen stiller krav om flere vådområder og mere urørt natur, men samtidig kæmper grøn energi, landbrug og råstofvindning også en kamp om arealerne i Midtjylland. ●

Spørgsmål til inspiration:

Hvilke initiativer kan ...

- skabe bedre muligheder for naturen?
- forbedre vilkårene for det naturlige plante- og dyreliv i Midtjylland?
- forbedre miljøet i råstofgravene i Midtjylland for at øge biodiversiteten?
- skabe mere sammenhængende natur på tværs af administrative grænser?
- skabe flere grønne korridorer?
- facilitere tværgående samarbejder omkring biodiversitet?
- udnytte arealerne mere strategisk og give mere plads til det naturlige plante- og dyreliv?
- understøtte en strategi for øget biodiversitet?
- skabe balance i naturen, så der gives mere tilbage, end der tages?
- ...
- ...

Regionalpolitisk forum vedr. 'Hvordan forhin- drer vi, at blomsterne forsvinder?'

... arbejder i 1. halvår 2023 med mulige løsninger på de spørgsmål, der er enighed om at samarbejde om. Forummet sammensættes af repræsentanter fra kommuner, videninstitutioner, erhvervsliv, organisationer, civilsamfund og region.

Hvordan får vi flere til at stige på?

De fleste af os foretrækker bilen, når vi skal et sted hen. Det er 7 ud af 10 af os, der tager bilen på arbejde, og 60.000 biler kører dagligt på den midtjyske del af motorvej E45. Imens er passagertallene dalet i den kollektive transport de seneste mange år. Når færre vælger den kollektive transport, fører det til mere forurening, belastning af klimaet og stigende trængsel på vejene.

Der pendles mere og længere for at komme til og fra arbejde, og 70 procent af pendlerrejserne foregår i bil. Trængslen stiger, mens den kollektive transport taber markedsandele. Stigende trængsel ind mod byerne og til og fra store begivenheder i regionen tydeliggør behovet for at finde nye mobilitetsløsninger.

Mobilitet i landdistrikterne er også et opmærksomhedspunkt, når den kollektive transport omorganiseres og bliver mere efterspørgselsstyret. Befolkningstallet er faldende, og behovet for at transportere sig er større end nogensinde før.

Samtidig mener 42 procent af midtjyderne ikke, at den kollektive transport opfylder deres behov. Sær-

ligt unge er afhængige af den kollektive transport frem og tilbage fra deres uddannelsessted, men mange unge oplever, at den er ufleksibel og dyr.

Togenes og bussernes andel af den samlede transport faldt markant i corona-året 2020, men nedgangen var startet længe før mundbind og afstandskrav besværliggjorde den kollektive transport. Brugen af den kollektive transport er stadig ikke vendt tilbage til niveauet før coronakrisen.

Der er behov for at gentænke den kollektive transport og finde nye løsninger på borgeres og virksomheders behov for at være mere mobile end tidligere. ●

Spørgsmål til inspiration:

Hvilke initiativer kan ...

- gentænke mobilitet og kollektiv transport?
- skabe bedre sammenhæng mellem mobilitetsformer?
- fremme samarbejder mellem aktører på tværs af administrative grænser?
- lave en kollektiv transport, der er mere fleksibel og bedre tilpasses den enkeltes behov?
- få flere til at lade bilen stå, når de skal pendle på arbejde eller uddannelse?
- få flere ambassadører for den kollektive transport?
- gøre den kollektive transport mere brugervenlig?
- løse first/last mile-problematikken?
- udarbejde en ny forretningsmodel for mobilitet og kollektiv transport for at tiltrække nye brugere?
- understøtte øget digitalisering i den kollektive transport for at gøre mobilitetsmuligheder og booking mere tilgængelig (apps mv.)?
- fastholde den bæredygtige omstilling af kollektiv transport?
- ...
- ...

Regionalpolitisk forum vedr. 'Hvordan får vi flere til at stige på?'

... arbejder i 2. halvår 2023 med mulige løsninger på de spørgsmål, der er enighed om at samarbejde om. Forummet sammensættes af repræsentanter fra kommuner, videninstitutioner, erhvervsliv, organisationer, civilsamfund og region.

Hvor finder vi arbejdskraften?

Arbejdsgiverne mangler arbejdskraft, og det er svært at rekruttere medarbejdere. Samtidig bliver andelen af personer i den arbejdsdygtige alder mindre. Udfordringerne mærkes allerede på sundhedsområdet, og i 2030 vil der mangle 7.000 sundhedsansatte i Midtjylland. Der vil også mangle 10.000 faglærte i 2025 og 10.000 personer med tekniske og naturvidenskabelige kompetencer (STEM-kompetencer) i 2040. Der er et presserende behov for nye løsninger for at sikre midtjyske virksomheder den nødvendige arbejdskraft i fremtiden.

Rekrutteringsudfordringerne er alvorlige i Midtjylland. Midtjyske virksomheder forsøgte 36.000 gange forgæves at rekruttere en medarbejder i perioden marts-august 2021. I Vestjylland var 40 procent af rekrutteringsforsøgene forgæves. I andet halvår af 2021 var hvert tredje forsøg på at rekruttere medarbejdere til sundhed og socialvæsen forgæves.

Fremskrivninger viser, at udfordringen ikke vil blive mindre i fremtiden. Den vil tværtimod vokse. I 2040 mangler der 10.000 personer med tekniske og naturvidenskabelige kompetencer i Midtjylland. Og allerede i 2025 mangler der 10.000 faglærte i Midtjylland. Et tal der i 2030 vokser til 17.500.

En række statslige og lokale aktører arbejder med at styrke den internationale rekruttering for at imødekomme den store mangel på arbejdskraft. Den internationale arbejdsstyrke (udenlandske statsborgere ansat i Danmark) udgør otte procent af arbejdsstyrken i Midtjylland, mens den internationale arbejdsstyrke i hovedstaden udgør 14 procent. Der er brug for at intensivere samarbejde, planer og strategier, hvis Midtjylland skal blive bedre til at tiltrække international arbejdskraft. ●

Spørgsmål til inspiration:

Hvilke initiativer kan ...

- sikre den nødvendige arbejdskraft på sundhedsområdet?
- gøre Midtjylland attraktiv for international arbejdskraft?
- styrke efteruddannelse i Midtjylland?
- sikre flere personer med STEM-kompetencer i arbejdsstyrken?
- øge antallet af faglærte i den midtjyske arbejdsstyrke?
- sikre flere faglærte inden for sundhed og pleje i Midtjylland?
- skabe et mere inkluderende arbejdsmarked med større fleksibilitet?
- ...
- ...

Regionalpolitisk forum vedr. 'Hvor finder vi arbejdskraften?'

... arbejder i 2. halvår 2023 med mulige løsninger på de spørgsmål, der er enighed om at samarbejde om. Forummet sammensættes af repræsentanter fra kommuner, videninstitutioner, erhvervsliv, organisationer, civilsamfund og region.

Hvordan mindsker vi forbruget?

Vi bliver flere og rigere. Det medfører et stigende forbrug, store affaldsmængder og mangel på vigtige råvarer. Det er en stor udfordring at mindske mængden af affald. En udfordring, som ingen kan løfte alene, hverken som individ eller organisation. Hvis Midtjylland skal nedbringe affaldsmængderne og øge genbrug og genanvendelse, er der behov for nye løsninger og værktøjer.

Danskernes forbrug af varer står for omkring 40 procent af CO₂-udledningen fra danske husholdninger, og vareforbruget er støt stigende. Danmark er sammenlignet med resten af EU for dårlig til at genanvende ressourcer. Det tyder på, at der hersker en "brug og smid væk"-kultur, som hverken er god for miljøet eller pengepungen.

Affaldsmængderne vokser, og Danmark har europarekorden som det land, der genererer mest husholdningslignende affald pr. indbygger – ca. 800 kg om året. Den offentlige sektors udgifter til affaldshåndtering er steget fra 4,7 mia. kr. i 1995 til 15,3 mia. kr. i 2020.

I affald går ressourcer tabt i stedet for at blive genbrugt eller genanvendt. Samtidig er det også vigtigt

at kigge på, hvordan forbruget af ressourcer nedbringes. På globalt plan er der mangel på en række sjældne jordarter, der bl.a. bruges i udvikling og produktion af grønne teknologier. Manglen er med til at sende råvarepriserne på himmelflugt og forsinker og fordyrer den ønskede udvikling i Midtjylland.

Store organisationer har ofte et stort forbrug af varer og producerer meget affald. På sundhedsområdet i Region Midtjylland kommer 80 procent af CO₂-udledningen fra forbrug af varer og tjenesteydelser. Dermed kan større organisationer være med til at gøre en stor forskel ved at bruge ressourcerne bedre. ●

Spørgsmål til inspiration:

Hvilke initiativer kan ...

- få flere til at gøre op med brug-og-smid-væk-kulturen?
- mindske forbruget og dermed forebygge affald?
- skabe gode vilkår for omstilling fra engangs- til flergangs-produkter og udstyr?
- ændre i værdikæderne og påvirke dem i en mere cirkulær retning?
- forbedre de offentlige byggeriers anvendelse af råstoffer?
- få flere til at købe genbrug i stedet for at købe nyt?
- dele viden om effektive tiltag omkring forebyggelse, genbrug og genanvendelse, der kan skaleres fra én organisation til en anden?
- understøtte udviklingen af nye værktøjer til at øge genanvendelsen af materialer?
- ...
- ...

Regionalpolitisk forum vedr. 'Hvordan mindsker vi forbruget?'

... arbejder i 1. halvår 2024 med mulige løsninger på de spørgsmål, der er enighed om at samarbejde om. Forummet sammensættes af repræsentanter fra kommuner, videninstitutioner, erhvervsliv, organisationer, civilsamfund og region.

Hvordan får vi arealer nok til den grønne omstilling?

Problemerne med CO₂-udledningen og klimaforandringerne bliver værre og værre. Samtidig har krigen i Ukraine stor påvirkning på Danmarks energiforsyning. Behovet for at sætte turbo på omstillingen til grøn energi er større end nogensinde før. Men der er kamp om de midtjyske arealer. Der er udover vedvarende energi også ønsker om mere urørt natur, og der er behov for råstofgrave, så der er materialer til at bygge huse og veje. Råstofgrave, vindmøller og solceller er ofte upopulære naboer, som mødes med modstand og klager fra borgere og foreninger.

Danmark er mere og mere afhængig af andre landes energi. Danmark dækker kun 60 procent af sit eget energiforbrug, mens resten importeres. Flere landvindmøller og solcellerparker er nødvendige for at producere mere grøn energi, som belaster klimaet mindre og gør Danmark mindre afhængig af at importere energi fra andre lande.

Der er tilsvarende brug for nye råstofgrave for at kunne lave beton, cement, asfalt, mursten, tegl og meget mere. 32 procent af den samlede danske råstofindvinding kommer fra råstofgrave i Midtjylland. Men "ikke i min baghave"-tankegangen er et velkendt fænomen - både for råstofgrave, men også for vindmøller og solceller. For eksempel er der aktu-

elt 34.000 medlemmer i foreninger, der arbejder for at mindske nabogener ved store vindmøller, og der findes foreninger i alle midtjyske kommuner.

I dag anvendes ca. 60 procent af Midtjyllands areal til landbrugsproduktion. Danmark er dog stadig afhængig af importerede varer fra andre lande. Der er derfor fortsat brug for at producere fødevarer, hvis importen af fødevarer ikke skal øges væsentligt.

Der er med andre ord kamp om arealerne. Hvis alle ønsker skal indfries, er der behov for 140 procent af Danmarks areal, men vi har kun et begrænset areal til rådighed. Den store udfordring er derfor, hvordan de midtjyske arealer bedst anvendes. ●

Spørgsmål til inspiration:

Hvilke initiativer kan ...

- øge produktionen af grøn energi i Midtjylland?
- understøtte en strategisk planlægning af anvendelsen af de midtjyske arealer?
- mindske nabomodstanden mod opstillinger af vindmøller, solcelleanlæg og råstofgrave?
- understøtte strategisk og fælles planlægning af produktionen af grøn energi i Midtjylland?
- bruge klimatilpasning som løftestang for den grønne omstilling?
- understøtte en multifunktionel anvendelse af de midtjyske arealer?
- få produktion af grøn energi til at skabe værdi i lokalområder?
- ...
- ...

Regionalpolitisk forum vedr. 'Hvordan får vi arealer nok til den grønne omstilling?'

... arbejder i 1. halvår 2024 med mulige løsninger på de spørgsmål, der er enighed om at samarbejde om. Forummet sammensættes af repræsentanter fra kommuner, videninstitutioner, erhvervsliv, organisationer, civilsamfund og region.

Hvordan understøtter vi det gode liv på landet?

Flere og flere danskere bosætter sig i større byer. Bevægelsen flytter ressourcer og tømmer mindre byer og landdistrikter for funktioner, aktiviteter og liv. Hver tiende bolig i de midtjyske landkommuner står tom. I de øvrige kommuner er det kun hver tyvende bolig. I mange landdistrikter og mindre byer bliver der længere og længere til arbejde, kulturtilbud, uddannelse og sundhed. Hvis den udvikling fortsætter, vokser uligheden i Midtjylland, og områderne mister ressourcer, og kun de ældre bliver tilbage.

De større byområder vokser, og flere mennesker og aktiviteter koncentrerer på færre steder. Bevægelsen skaber muligheder, men også en række udfordringer. Færre indbyggere i mindre byer og landdistrikter betyder, at funktioner forsvinder. De seneste 10 år har butikkerne i landdistrikterne mistet hver femte ansat, hvilket efterlader tomme butikbygninger, som gør områderne mindre attraktive. Derudover er det svært at bibeholde en velfungerende kollektiv transport, fordi der er for få brugere af den. Det gør det sværere at transportere sig fra A til B uden bil.

Antallet af unge (0-24 år) i de midtjyske landkommuner forventes at falde med 6.000 i løbet af de næste 15 år. I byerne bliver der både flere børn,

unge og ældre, mens det uden for de store byområder kun er den ældre del af befolkningen, der vokser. Kultur og fællesskab er en væsentlig del af sammenhængskraften i et samfund, for kultur kan ofte være det, der får folk til at engagere sig i samfundet og lokalsamfundet. Lokale kulturoplevelser og fritidsaktiviteter øger lysten til at engagere sig i lokalsamfundet. Det skaber liv og gør området mere attraktivt. Samtidig drømmer mange om et liv på landet, hvor man er tæt på naturen. Forskning viser, at roen og oplevelsen af det enkle liv på landet forbindes med livstilfredshed.

Vi skal udvikle nye løsninger for at understøtte muligheden for det gode liv på landet og sikre bedre balance mellem land og by ●

Spørgsmål til inspiration:

Hvilke initiativer kan ...

- skabe større sammenhæng mellem land og by?
- styrke fællesskabet og kulturlivet i landdistrikterne?
- understøtte strategisk udvikling i landdistrikterne?
- sikre ressourcer og ildsjæle i landdistrikterne?
- understøtte mulighederne for at skabe kulturtilbud i landdistrikterne?
- understøtte forskellig organisering i lokalsamfund, der også fremmer den grønne omstilling?
- øge den fysiske og sociale trivsel og sundhed gennem kultur?
- sikre unge på landet det gode liv?
- understøtte demokratisk dannelse blandt unge i landdistrikterne?
- skabe bedre mobilitet i landdistrikterne?
- ...
- ...

Regionalpolitisk forum vedr. 'Hvordan understøtter vi det gode liv på landet?'

... arbejder i 2. halvår 2024 med mulige løsninger på de spørgsmål, der er enighed om at samarbejde om. Forummet sammensættes af repræsentanter fra kommuner, videninstitutioner, erhvervsliv, organisationer, civilsamfund og region.

Hvad gør vi, når vandet kommer?

Klimaforandringerne medfører ekstremt vejr som storm og skybrud. Vandet kommer, og vandet stiger. Hav, åer og kloakker vil flyde over, og når man pludselig står i vand til anklerne derhjemme, bliver udfordringen med øget vandstand for alvor nærværende.

Klimaforandringer er måske den største trussel mod menneskeheden på længere sigt, men også på kort sigt skaber forandringerne markante udfordringer. En af dem er mere ekstremt vejr som storm og skybrud, der øger risikoen for ødelæggelser og oversvømmede bygninger.

Næsten 120.000 bygninger i Midtjylland til en værdi af 340 mia. kroner risikerer oversvømmelse ved en såkaldt 100-årshændelse. Senest i februar 2020 tvang massive oversvømmelser fra Gudenåen Svstrup Kro til at lukke midlertidigt ned.

Bekymringer om oversvømmelser fylder mere og mere blandt borgerne. I dag svarer 64 procent, at de

vil have oversvømmelse med i overvejelserne ved et fremtidigt boligkøb, mens kun 14 procent havde risiko for oversvømmelse med i overvejelserne ved deres seneste boligkøb.

De store vandsystemer i Midtjylland er særligt sårbare med Gudenåen, Storåen, Skjernåen, Limfjorden og Nissum Fjord. Vandsystemerne går alle på tværs af administrative grænser, men vand respekterer ikke grænserne. Dræn, dæmninger eller diger kan løse et problem ét sted, men samtidig forværre en oversvømmelse et andet sted. ●

Spørgsmål til inspiration:

Hvilke initiativer kan ...

- skabe et klimarobust Midtjylland?
- gøre vand til det nye vind?
- skabe samarbejde omkring udfordringer med stigende vandstand og oversvømmelser?
- fremme innovation og vidensdeling på tværs af administrative grænser?
- understøtte samarbejde om at skaffe økonomiske midler til klimatilpasning?
- skabe vand i balance i de større oplands-systemer i Midtjylland?
- finde løsninger, der løser tværgående problemstillinger?
- gøre klimatilpasning til løftestang for den grønne omstilling?
- understøtte lokale samarbejder omkring de store vandsystemer i Midtjylland?
- vidensdele og –opbygge klimatilpasnings-løsninger på landsplan og internationalt?
- skabe tryghed omkring klimaforandringer for borgere og virksomheder?
- udnytte de store vandmængder ved oversvømmelser til at øge biodiversiteten?
- ...
- ...

Regionalpolitisk forum vedr. 'Hvad gør vi, når vandet kommer?'

... arbejder i 2. halvår 2024 med mulige løsninger på de spørgsmål, der er enighed om at samarbejde om. Forummet sammensættes af repræsentanter fra kommuner, videninstitutioner, erhvervsliv, organisationer, civilsamfund og region.

REGIONALPOLITISKE FORA

De regionalpolitiske fora arbejder i 2023-2024 med spørgsmål og løsninger inden for hvert tema. Forummet sammensættes af repræsentanter fra kommuner, videninstitutioner, erhvervsliv, organisationer, civilsamfund og region.

Tidsplan for regionalpolitiske fora

	1. halvår 2023	2. halvår 2023	1. halvår 2024	2. halvår 2024
Hvordan hjælper vi de unge der står udenfor?	×			
Hvordan forhindrer vi, at blomsterne forsvinder?	×			
Hvordan får vi flere til at stige på?		×		
Hvor finder vi arbejdskraften?		×		
Hvordan mindsker vi forbruget?			×	
Hvordan får vi arealer nok til den grønne omstilling?			×	
Hvordan understøtter vi det gode liv på landet?				×
Hvad gør vi, når vandet kommer?				×

www.rm.dk/regional-udvikling/strategi

midt
regionmidtjylland

4.1

Udpegning til regionalpolitiske fora vedrørende unge udenfor og biodiversitetskrise

Kommissorium - Regionalpolitisk forum om unge udenfor?

1-30-76-93-21

Region Midtjylland inviterer kommuner, borgere, videninstitutioner, virksomheder m.fl. til samarbejde om at udvikle konkrete løsninger og initiativer, der er svar på nogle af de store udfordringer, som Midtjylland står over for. En af udfordringerne er unge udenfor. Løsninger og initiativer vil indgå i Regional Udviklingsstrategi for Midtjylland.

Side 1

Udfordringen

I dag er 23.000 midtjyske unge mellem 16-29 år hverken i uddannelse eller beskæftigelse. Heraf 13.800 personer i alderen 25-29 år. Derudover har kun 54 procent blandt unge med handicap gennemført en ungdomsuddannelse som 25-årig. Til sammenligning er det 80 procent blandt alle 25-årige uden handicap.

Én af udfordringerne er dårligt mentalt helbred. Hver tredje midtjyske kvinde mellem 16 og 24 år har en lav score på den mentale helbredsskala, mens det samme gælder for omkring hver femte af mændene i samme aldersgruppe.

Den sociale arv er stærk og giver ulige muligheder for børn og unge hele livet. Forældrenes uddannelsesniveau har for eksempel stor betydning for, om unge gennemfører en ungdomsuddannelse. Ét ud af tre børn med forældre, der ikke har anden uddannelse end grundskolen, har ikke gennemført en ungdomsuddannelse. Det samme gælder kun hvert tyvende barn af forældre med en lang videregående uddannelse.

Det er et problem, at disse unge ikke er en del af samfundet. Det er omkostningsfuldt for både samfundet og den enkelte. Hvis vi skal hjælpe flere unge videre, er vi nødt til at handle. Det fremgår bl.a. af publikationen 'Fælles om bæredygtige løsninger i Midtjylland'.

Der nedsættes et regionalpolitisk forum om unge udenfor, som skal arbejde med at finde løsninger på følgende spørgsmål i 1. halvår 2023:

- Hvordan får vi flere unge på offentlig forsørgelse i uddannelse eller beskæftigelse?
- Hvordan skaber vi sammenhængende hængende indsatser på tværs af aktører – kommuner, region, uddannelsesinstitutioner, virksomheder m.v.?
- Hvordan styrker vi overgangene fra ungdomsuddannelse til videre uddannelse eller beskæftigelse?
- Hvordan sikrer vi bedre uddannelses- og jobmuligheder for unge med diagnoser eller handicap?

Det regionalpolitiske forum afgiver en række anbefalinger, som medlemmerne derefter søger implementeret gennem deres respektive organisationer.

Arbejdsform

Regionalpolitisk forum om unge udenfor arbejder i 1. halvår 2023.

Udfordringen er kompleks og kræver at mulige løsninger udforskes fra forskellige perspektiver, inden anbefalinger til løsninger og initiativer foreligger. Der arbejdes i tre møder:

- Første møde fokuserer på, hvad vi ved om problemets omfang (data og analyser) samt hvilke spørgsmål, der giver mest mening at arbejde videre med.
- Andet møde fokuserer på mulige svar på de definerede spørgsmål. Her inviteres eventuelt relevante videnpersoner til at deltage i drøftelsen med regionalpolitisk forum.
- Tredje møde fokuserer på anbefalinger til handlingsanvisende løsninger og initiativer.

Der kan til møderne inviteres andre relevante aktører, som skal bidrage med nye vinkler. Et eksempel på en sådan aktør er Socialmedicinsk afdeling i Gødstrup.

Når det regionalpolitiske forum har afgivet anbefalinger til løsninger og initiativer, behandles det af regionsrådet i forhold til hvilke løsninger og initiativer Region Midtjylland kan realisere.

Anbefalingerne fra Regionalpolitisk forum om unge udenfor indgår ligeledes i den regionale udviklingsstrategi, der sendes i høring i Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse og i offentlig høring.

Det regionalpolitiske forum sekretariatsbetjenes af regionens administration under ledelse af udviklingsdirektøren.

Deltagere

Regionalpolitisk forum om unge udenfor er sammensat af repræsentanter fra kommuner, stat, uddannelsesinstitutioner/videninstitutioner, erhvervsliv, civilsamfund, organisationer og region. Region Midtjylland er formand.

Det regionalpolitiske forum er sammensat med mange forskellige interesser og facetter med henblik på at få en mangfoldig dialog og diskussion.

Følgende aktører inviteres til at deltage:

1. Byrådsmedlem (udpeges af KKR Midtjylland)
2. Byrådsmedlem (udpeges af KKR Midtjylland)

3. Repræsentant for Jobcenter (udpeges af KKR Midtjylland)
4. Dansk Erhverv (Udpeges af Rådet for Fremtidens Kompetencer)
5. Repræsentant for erhvervsuddannelse (Udpeges af Rådet for Fremtidens Kompetencer)
6. Repræsentant for HF-uddannelse (Udpeges af Rådet for Fremtidens Kompetencer)
7. Repræsentant for social- og sundhedsuddannelse (Udpeges af Rådet for Fremtidens Kompetencer)
8. VIA University College (Udpeges af Rådet for Fremtidens Kompetencer)
9. Aarhus Universitet (Udpeges af Rådet for Fremtidens Kompetencer)
10. De Regionale Arbejdsmarkedsråd (Udpeges af Rådet for Fremtidens Kompetencer)
11. Fagbevægelsens Hovedorganisation (Udpeges af Rådet for Fremtidens Kompetencer)
12. DI (Udpeges af Rådet for Fremtidens Kompetencer)
13. Dansk Handicapforbund (Udpeges af Rådet for Fremtidens Kompetencer)
14. Poul Due Jensens Fond
15. Erhvervshus Midtjylland
16. Røde Kors
17. Psykiatrifonden
18. Foreningen Autisme
19. Foreningen af døgn og dagtilbud for udsatte børn og unge
20. SIND
21. Bedre Psykiatri
22. Ungetrivselsrådet
23. Kirkens Korshær
24. Det Sociale Netværk / Headspace Danmark
25. Politiet
26. Salling Group
27. Rådet for Socialt Udsatte
28. Ung midtjyde på 18-25 år (fra gruppen af SAMFUNDSFORMERNE)
29. Ung midtjyde på 18-25 år (fra gruppen af SAMFUNDSFORMERNE)
30. Regionsrådsmedlem (udpeges af regionsrådet)
31. Regionsrådsmedlem (udpeges af regionsrådet)
32. Regionsrådsmedlem (udpeges af regionsrådet)

4.1

Udpegning til regionalpolitiske fora vedrørende unge udenfor og biodiversitetskrise

Kommissorium - Regionalpolitisk forum om biodiversitetskrise

1-30-76-93-21

Region Midtjylland inviterer kommuner, borgere, videninstitutioner, virksomheder m.fl. til samarbejde om at udvikle konkrete løsninger og initiativer, der er svar på nogle af de store udfordringer, som Midtjylland står over for. En af udfordringerne er biodiversitetskrisen. Løsninger og initiativer vil indgå i Regional Udviklingsstrategi for Midtjylland.

Side 1

Udfordringen

Biodiversiteten er truet i Midtjylland. Næsten tre fjerdedele af arealet er optaget af landbrug, infrastruktur og bygninger. Der er brug for nye løsninger, hvis vi ønsker at bevare diversiteten i vores natur. Udfordringerne er beskrevet i publikationen Fælles om bæredygtige løsninger i Midtjylland.

Der nedsættes et regionalpolitisk forum om biodiversitetskrisen, som skal arbejde med anbefalinger til svar på følgende:

- Forbindelseskorridorer mellem naturområder er vigtige for migration af planter og dyr. Mange gange er gode naturtyper afskåret for sammenhænge, og naturen har derfor sværere ved at sprede sig på tværs af korridorerne. Hvordan skaber vi flere grønne korridorer på tværs af administrative grænser?
- Biodiversiteten i byerne har brug for et løft via bevidste tilgange, der fremmer og sikrer en god og anvendt natur. Hvordan sikrer vi en god bynatur, der fremmer og sikrer en god natur og anvendelse heraf?
- Arealanvendelsen i landzonen er meget baseret på landbrug og produktion af foder og fødevarer. Landbrugets højeffektive driftsform har fremdyrket monokulturer. Hvordan kan vi forbedre forholdene for en varieret artssammensætning i det åbne land og er der synergier, der kan fremmes på området?

- Biodiversitet og natur har sværere vilkår for etablering end andre arealanvendelser. Hvordan kan naturens egne ressourcer få bedre kår, og hvordan kan vi gøre det mere attraktivt at investere i natur og biodiversitet?

Opgaven afgrænses i første omgang til arealer i det åbne land, i og nær byerne. Vi har samtidig øjnene rettet imod de langsigtede løsninger og dermed den retning, vi skal bevæge dagsordenen i.

Det regionalpolitiske forum afgiver en række anbefalinger, som medlemmerne derefter søger implementeret gennem deres respektive organisationer.

Arbejdsform

Regionalpolitisk forum om biodiversitetskriser arbejder i 1. halvår 2023.

Udfordringen er kompleks og kræver at mulige løsninger udforskes fra forskellige perspektiver, inden anbefalinger til løsninger og initiativer foreligger. Der arbejdes i tre møder:

- Første møde fokuserer på, hvad vi ved om problemets omfang (data og analyser) samt hvilke spørgsmål, der giver mest mening at arbejde videre med.
- Andet møde fokuserer på mulige svar på de definerede spørgsmål. Her inviteres eventuelt relevante videnskabsfolk til at deltage i drøftelsen med regionalpolitisk forum.
- Tredje møde fokuserer på anbefalinger til handlingsanvisende løsninger og initiativer.

Når det regionalpolitiske forum har afgivet anbefalinger til løsninger og initiativer, behandles det af regionsrådet i forhold til hvilke løsninger og initiativer Region Midtjylland kan realisere.

Anbefalingerne fra Regionalpolitisk forum om biodiversitetskriser indgår ligeledes i den regionale udviklingsstrategi, der sendes i høring i Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse og i offentlig høring.

Det regionalpolitiske forum sekretariatsbetjenes af regionens administration under ledelse af udviklingsdirektøren.

Deltagere

Regionalpolitisk forum om biodiversitetskriser er sammensat af repræsentanter fra kommuner, stat, videninstitutioner, erhvervsliv, civilsamfund, organisationer og region. Region Midtjylland er formand.

Det regionalpolitiske forum er sammensat med mange forskellige interesser og facetter med henblik på at få en mangfoldig dialog og diskussion om, hvordan man fremmer biodiversiteten i Midtjylland.

Følgende aktører inviteres til at deltage:

1. Byrådsmedlem (udpeges af KKR Midtjylland)
2. Byrådsmedlem (udpeges af KKR Midtjylland)
3. Landbrug & Fødevarer
4. Danmarks Naturfredningsforening
5. Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi

6. Aarhus Universitet, Institut for Ecoscience
7. Københavns Universitet, Center for Biodiversitet
8. Aage V. Jensen Naturfond
9. Den Danske Naturfond
10. Realdania
11. COOP
12. Landdistrikternes fællesråd
13. DGI
14. Spejderne
15. Friluftsrådet
16. Amphi Consult
17. Ravn Nature
18. Dansk Ornitologisk forening
19. Ung midtjyde på 18-25 år (fra gruppen af SAMFUNDSFORMERNE)
20. Naturstyrelsen
21. Miljøstyrelsen
22. Regionsrådsmedlem (udpeges af regionsrådet)
23. Regionsrådsmedlem (udpeges af regionsrådet)
24. Regionsrådsmedlem (udpeges af regionsrådet)